

Medzinárodná spolupráca Prešovského samosprávneho kraja

príloha 2

príloha 2a

Legislatívny a inštitucionálny rámec pre medzinárodnú spoluprácu samosprávnych krajov SR

**ALEXANDER DULEBA, PATRIK KOVÁČ,
VERONIKA ORAVCOVÁ, MICHAL CIRNER a kol.***

* Tomáš Strážay, Lucia Hanusinová, Matúš Mišík
a Juraj Sýkora

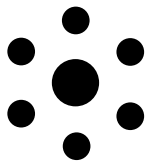
príloha 2b

Medzinárodná spolupráca Prešovského samosprávneho kraja

**MICHAL CIRNER, ALEXANDER DULEBA,
VERONIKA ORAVCOVÁ, PATRIK KOVÁČ a kol.***

* Samuel Goda, Juraj Hajko, Tatiana Chovancová,
Tomáš Madleňák, Tomáš Strážay

Bratislava, jún 2021

Obsah

5

■ Príloha 2a

1. Politický kontext // 6

2. Legislatívny rámec // 10

3. Inštitucionálny rámec // 18

4. Záver // 24

Literatúra // 30

■ Príloha 2b

1. Legislatívny a inštitucionálny rámec // 8

2. Plánovanie // 14

3. Riadenie // 24

4. Implementácia, nástroje a financovanie // 30

4.1. Prehľad cezhraničnej spolupráce // 32

4.2. Prehľad zmluvných vzťahov PSK a ich finančný prínos // 38

4.3. Financovanie paradiplomatických aktivít // 44

4.4. Ďalšie nástroje paradiplomatických aktivít // 48

5. Monitoring a evaluácia // 52

6. Príklady úspešných aktivít // 56

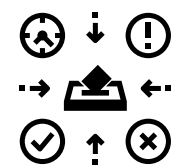
Príloha č. 1: Sumarizácia medzinárodných aktivít PSK

podľa partnerských regiónov za obdobie 2014 — 2019 // 63

Príloha č. 2: Sumarizácia podľa pravidelných medzinárodných

podujatí PSK za obdobie 2014 — 2019 // 68

1

Politický
kontext

napriek tomu, že pri vstupe do Rady Európy v júni 1993 sa Slovenská republika (SR) zaviazala prístupíť ku všetkým európskym rámcovým dohovorom, „Európsky rámcový dohovor č. 106 o cezhraničnej spolupráci medzi územnými spoločenstvami, orgánmi štátnej správy a samosprávy“ z 21. mája 1980, tzv. Madridský dohovor (European Outline... 1980), ktorý ustanovil právo štátnych i samosprávnych orgánov regionálnej a lokálnej územnej správy členských krajín Rady Európy samostatne rozvíjať kontakty a spoluprácu so zahraničnými partnermi, na Slovensku vstúpil do platnosti až v máji 2000 (Európsky rámcový... 2001). Ústava SR z roku 1992 neobsahuje ustanovenie, ktoré by sa vyslovene týkalo zahraničných aktivít a medzinárodnej spolupráce územných samospráv na úrovni obce alebo kraja. Čl. 66 ústavy ustanovuje právo obcí a vyšších územných celkov združovať sa s inými obcami a vyššími územnými celkami na zabezpečenie vecí spoločného záujmu, avšak, nešpecifikuje, po prvé, čo znamená samotný termín „združovanie“, a po druhé, či môže ísť i o združovanie prostriedkov so zahraničnými obcami alebo vyššími územnými celkami (Ústava SR 1992). Od prijatia ústavy SR v roku 1992 a vzniku SR v januári 1993 až do mája 2000 na území SR nebola v platnosti legislatíva schválená Národnou radou SR alebo vyplývajúca z medzi-

národných dohovorov, ktorá by legislatívne upravovala paradiplomtické aktivity slovenských regiónov.

Hlavnou príčinou neskorej transpozície Európskeho rámcového dohovoru č. 106 do slovenskej legislatívy bol negatívny postoj vlád vedených Vladimírom Mečiarom v 90. rokoch k zapájaniu sa zástupcov slovenských obcí, miest a štátnej správy na úrovni okresov do spolupráce s partnermi z iných krajín. Stalo sa tak kvôli spolitizovaniu historicky vôbec prvého projektu euroregionálnej spolupráce po páde železnej opony so zapojením zástupcov nižších územných celkov zo SR v rámci Karpatského euroregiónu. Prípravné rokovania o vytvorení Karpatského euroregiónu s účasťou zástupcov nižších územných celkov z Ukrajiny, Maďarska, Poľska, Rumunska a SR prebehli ešte v rokoch 1991 — 1992. Zmluva o Karpatskom euroregióne bola podpísaná 14. februára 1993 v Debrecíne, avšak, bez účasti zástupcov Slovenska a Rumunska (viac pozri Duleba 1993). V politických stranách, ktoré boli súčasťou vlád SR vedených Vladimírom Mečiarom v 90. rokoch (Hnutie za demokratické Slovensko, Slovenská národná strana, Združenie robotníkov Slovenska) prevládala názor, že Karpatský euroregión je nástrojom maďarskej iredenty. V roku 1995 vláda SR doslova zakázala účasť zástupcom okresov z východného Slovenska v projekte Karpatský euroregión (Mečiar 1995). Jedným z hlavných argumentov vtedajších odporcov euroregiónov bolo tvrdenie, že kompetenciu vstupovať do vzťahov so zahraničnými partnermi majú iba orgány ústrednej štátnej správy SR (analýzu pozri Duleba 1993, Duleba 1995). Postoj Mečiarovej vlády bol v priamom rozpore s ustanov-

8

9

veniami Európskeho rámcového dohovoru č. 106 z roku 1980. Dohovor definuje cezhraničnú spoluprácu ako „aktivity zamerané na posilnenie a podporu susedských vzťahov obyvateľstva žijúceho na územiach nachádzajúcich sa na opačných stranách spoločnej štátnej hranice.“ Jeho cieľom je podporiť a uľahčiť uzatváranie dohôd o cezhraničnej spolupráci v rámci právomocí miestnych a regionálnych orgánov moci (European Outline... 1980). Napriek príslubu pri vstupe do Rady Európy v roku 1993, vlády a koalície vedené Vladimírom Mečiarom (v rokoch 1993 — 1998) rámcový dohovor č. 106 nikdy neratifikovali. K zmene postoja SR došlo až po parlamentných voľbách v roku 1998 a po sformovaní novej koalíciej vlády vedenej Mikulášom Dzurindom. Dohovor tak vstúpil v podmienkach SR do platnosti až v máji 2000 (Európsky... 2001). Následne, v júni 2000 vstúpila do platnosti v SR Európska charta miestnej samosprávy, ktorá je prvým medzinárodnoprávnym dokumentom, ktorý definuje zásady miestnej samosprávy v duchu princípu subsidiarity ako jedného z hlavných pilierov demokracie (Európska... 2000).

Doplňkový protokol k Európskemu dohovoru o cezhraničnej spolupráci nadobudol účinnosť v podmienkach SR rovnako až v máji 2000. Doplnkový protokol stanovuje právo prihraničných regiónov rozvíjať susedské vzťahy najmä v tom, že uznáva právnu subjektivitu územných celkov, miestnych a regionálnych orgánov zapojených do cezhraničnej spolupráce (vrátane subjektivity pracovnoprávnej), ktoré si spolupracujúce orgány zriadi na účely takejto spolupráce (Doplňkový protokol... 2001). Inými slovami, ide o výklad vyššie spomínaného všeobecného ustanovenia Ústavy SR

o práve obcí a krajov združovať vlastné prostriedky s inými obcami a regiónmi, vrátane s obcami a regiónmi z iných štátov. To čo neponúkla slovenská národná legislatíva, ponúkol Doplnkový protokol k Európskemu dohovoru o cezhraničnej spolupráci. Protokol č. 2 k Európskemu rámcovému dohovoru č. 106, ktorý ustanovil právny rámec pre spoluprácu medzi územnými celkami alebo orgánmi dvoch alebo viacerých zmluvných strán, ktorá je *inā ako cezhraničná spolupráca susediacich orgánov a zahŕňa uzatváranie dohôd o spolupráci aj medzi nesusediacimi územnými celkami a orgánmi iných štátov* (zvýraz. — autor), vstúpil do platnosti v SR až vo februári 2001 (Protokol č. 2... 2001).

Inými slovami, až v rokoch 2000 a 2001 bol vnútorný právny poriadok SR uvedený do súladu s príslušnými rámcovými dohovormi Rady Európy, vrátane kompetencií orgánov územných samospráv SR vstupovať do kontaktov so zahraničnými partnermi a rozvíjať medzinárodnú spoluprácu. Dokončením vytvárania vnútorného legislatívneho rámca pre rozvoj medzinárodnej spolupráce samosprávnych krajov v podmienkach SR bola realizácia reformy verejnej správy v rokoch 1998 — 2002, v dôsledku ktorej boli zriadené orgány samosprávy na regionálnej úrovni, bola na nich preneseaná časť správnych kompetencií z úrovne centrálnej štátnej správy a uskutočnená fiškálna decentralizácia (viac o reforme verejnej správy v SR pozri Nižňanský 2002). Od roku 2001 sú regionálne a lokálne samosprávy SR plnohodnotnými partnermi ústredných orgánov štátnej správy v systéme verejnej správy SR a disponujú právom samostatne nadväzovať kontakty a spoluprácu so zahraničnými partnermi.

2

Legislatívny
ráamec

Kľúčový zákon, ktorý stanovuje právomoci samosprávnych krajov SR v oblasti medzinárodnej spolupráce je „Zákon o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)“ zo 4. júla 2001 (Zákon č. 302/2001 Z. z.). Podľa tohto zákona, samosprávny kraj môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie. Má právo stať sa členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územných orgánov. Avšak, medzinárodná spolupráca sa môže uskutočňovať len na základe písomnej dohody o spolupráci, ktorá musí obsahovať názvy a sídla účastníkov dohody, predmet dohody (spolupráce) a určenie času, na ktorý sa uzatvára. Ak je nevyhnutné zriadiť dohodou o spolupráci osobitný orgán, musí byť uvedený v dohode, rovnako aj spôsob jeho zriadenia. Tento orgán môže mať len súkromnoprávnu povahu. Dohoda o spolupráci musí byť uzatvorená písomne a musí byť vopred schválená nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov krajského zastupiteľstva (§ 4 a § 5). Okrem dohôd o medzinárodnej spolupráci, zastupiteľstvo kraja schvaľuje nadpolovičnou väčšinou i združovanie prostriedkov a činností kraja so zahraničnými partnermi, ako aj členstvo kraja v domácich i medzinárodných združeniach (§ 11). Vo

vzťahoch s vonkajšími partnermi, vrátane partnermi so sídlom na území SR i v zahraničí, samosprávny kraj zastupuje predseda kraja. Predseda môže poveriť zastupovaním kraja vo vzťahoch s inými partnermi organizačný útvar úradu samosprávneho kraja, ktorý musí byť v takomto prípade určený v organizačnom poriadku úradu (§ 16).

Zákon č. 302/2001 Z. z. stanovuje povinnosť štátnym orgánom podporovať spoluprácu samosprávneho kraja s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie a zároveň dbať na to, aby samosprávny kraj bol informovaný o možnostiach tejto spolupráce (§ 7). Zároveň, zákon stanovuje dozornú a kontrolnú úlohu orgánov štátnej správy nad činnosťou orgánov kraja, vrátane v oblasti medzinárodnej spolupráce. Konkrétne, dohoda kraja o spolupráci so zahraničným partnerom alebo členstvo kraja v medzinárodnom združení nesmie byť v rozpore s Ústavou SR, s ústavnými zákonmi, so zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná, a nesmie byť v rozpore s verejným záujmom (§ 5).

Zákon č. 302/2001 Z. z. stanovuje povinnosť pre samosprávny kraj zasláť rovnopis uzatvorenej dohody o spolupráci so zahraničným partnerom alebo doklad o členstve v medzinárodnom združení obvodnému štátnemu úradu v sídle kraja. Obvodný štátny úrad v sídle kraja vedie evidenciu uzatvorených dohôd o spolupráci a o členstve samosprávneho kraja v medzinárodných združeniach. Obvodný štátny úrad môže podať návrh na súd so žiadosťou o určenie povinnosti kraja vypovedať dohodu o spolupráci

12

13

alebo členstvo v medzinárodnom združení z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených zákonom. Pred podaním návrhu na súd si obvodný štátny úrad vyžiada stanovisko príslušného miestneho orgánu štátnej správy (§ 5). Okrem vyššie uvedenej a v zákone špecifikovanej právomoci štátnych orgánov iniciovať konanie pred súdom o vypovedaní medzinárodnej dohody, samosprávne kraju možno vo veciach územnej samosprávy, vrátane v oblasti medzinárodnej spolupráce, ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom alebo na základe medzinárodnej zmluvy (§ 5). Dodávame iba, že kompetencie obvodných štátnych úradov pri kontrole paradiploematických aktivít krajov, tak ako sú zadané v citovanom zákone, prešli od roku 2013 na okresné úrady v sídle krajov.

V roku 2008 boli schválené ďalšie tri zákony, ktoré rozšírili a presnejšie zadefinovali kompetencie samosprávnych krajov, predovšetkým, v oblasti európskych politík a cezhraničnej spolupráce: Zákon č. 90/2008 Z. z. o európskom zoskupení územnej spolupráce, Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, a Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Všetky tri zákony reflektovali skúsenosti vyplývajúce z členstva SR v EÚ a rastúcej potrebe, i pod tlakom Európskej komisie, zapojiť samosprávne kraje do riadenia a čerpania európskych štrukturálnych fondov v oblasti regionálneho rozvoja.

Zákon č. 90/2008 Z. z. o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS) významne posilnil paradiploematické

kompetencie slovenských krajov a otvoril nové možnosti pre ich spoluprácu s partnermi v rámci EÚ (Zákon č. 90/2008 Z. z.). Tento zákon inkorporoval do slovenskej legislatívy Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2006 o EZÚS (Regulation (EC) No 1082/2006). Cieľom Nariadenia bolo zjednodušiť a eliminovať problémy pre spoluprácu regionálnych a lokálnych aktérov v členských krajinách EÚ, ktoré sú spôsobené rozdielnymi legislatívnymi úpravami ich kompetencií na národnej úrovni. EZÚS je právny subjekt, združujúci členov minimálne z dvoch členských krajín, ktorý má právo vlastníť majetok, zamestnávať zamestnancov a vstupovať do zmluvných vzťahov s ďalšími subjektmi práva. EZÚS je komunitárna právna forma umožňujúca územnú spoluprácu územných orgánov moci na regionálnej a lokálnej úrovni v rámci EÚ platná vo všetkých členských krajinách, ktoré ju záväzne prebrali do svojich národných legislatív.

Zákon č. 528/2008 Z. z. zadefinoval samosprávne kraje, spolu s ministerstvami a inými orgánmi ústrednej štátnej správy, ako „sprostredkovateľské orgány“ pri správe operačných programov pomoci a podpore poskytovanej z fondov EÚ (§ 8). Samosprávne kraje získali právomoc spravovať operačné programy čerpania zdrojov z fondov EÚ v prípade, že ich tým poverí vláda a „riadiaci orgán“ operačného programu, ktorým je ústredný orgán štátnej správy poverený vládou (§ 7). Napriek tomu, že „sprostredkovateľský orgán“ je v súlade s týmto zákonom podriadený „riadiacemu orgánu“ operačného programu, t. j. orgánu ústrednej štátnej správy, zákon č. 528/2008 Z. z. bol dôležitý najmä v tom,

že otvoril samosprávnym krajom prístup k správe fondov EÚ určeným pre Slovensko, ktoré predstavujú významný zdroj investícií pre regionálny rozvoj krajov. Aj vďaka tomuto zákonu sa slovenské kraje môžu podieľať na administrácii operačných programov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ a programov INTERREG, ktoré slúžia na podporu cezhraničnej spolupráce. Zároveň, táto legislatívna úprava otvorila pre slovenské kraje dvere k „európskej politike“ a nastolila pred nimi potrebu zintenzívniť spoluprácu s vládou SR i Európskou komisiou pri príprave Partnerskej dohody pre využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) v príslušnom programovom a rozpočtovom období, ktoré predstavujú významný zdroj investícií do regionálneho rozvoja a plnenia samosprávnych funkcií krajov v rozsahu ich pôsobnosti.

Ďalší zákon schválený NR SR v rovnakom roku, Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, má takisto výrazný dosah na legislatívnu úpravu paradiplomatických aktivít slovenských krajov. V snahe zjednotiť systém plánovania regionálneho rozvoja v podmienkach SR, zákon uložil povinnosť samosprávnym krajom zaviesť strategické plánovanie pre potreby ich regionálneho rozvoja a stanovil pravidlá pre poskytovanie finančnej podpory zo strany štátu (§ 7), vrátane pre zapojenie krajov do cezhraničnej spolupráce a podporu činnosti agentúr regionálneho rozvoja zriadených na úrovni krajov. Zákon zdefinoval cezhraničnú spoluprácu krajov a obcí, t. j. ich medzinárodnú spoluprácu ako nástroj na získavanie dodatočných zdrojov pre regionálny rozvoj. Okrem iného, zákon podrobnejšie

zdefinoval kompetencie samosprávnych krajov v oblasti cezhraničnej spolupráce. Slovenské samosprávne kraje získali právomoc vytvárať „slovenské časti euroregiónov“ a vyvíjať nasledujúce aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce s regiónmi susedných štátov: pripravovať rozvojové projekty na účely zvýšenia úrovne hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu a spolupracovať na ich realizácii, podporovať rozvojové aktivity na území euroregiónu, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja, podieľať sa na vypracovaní spoločných strategických a programových dokumentov cezhraničnej spolupráce, organizovať prezentačné podujatia a odborné semináre zamerané na problematiku rozvoja euroregiónu, podporovať záujem o oboznamovanie sa obyvateľov s geografickými, historickými špecifikami, prírodným a kultúrnym dedičstvom jednotlivých území v rámci euroregiónu, poskytovať konzultačno-poradenské služby v oblasti cezhraničnej spolupráce, spolupracovať so sociálno-ekonomickými partnermi v oblasti regionálneho rozvoja a vytvárať partnerstvá na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni (§ 13).

Dosah na legislatívnu úpravu medzinárodnej spolupráce slovenských krajov má i Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu. V rámci stanovenia pôsobnosti samosprávnych krajov pri rozvoji cestovného ruchu, medzi inými, zákon stanovuje ich kompetenciu podporovať rozvoj cezhraničnej, medziregionálnej a nadnárodnej spolupráce v cestovnom ruchu a podieľať sa na vytváraní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenskej republiky

14

15

v zahraničí (§ 5). Zároveň, zákon upravuje vznik krajských organizácií cestovného ruchu, ktoré môžu byť založené iba za účasti samosprávnych krajov a oblastných organizácií cestovného ruchu, ktoré môžu vytvoriť subjekty na území samosprávneho kraja (§ 8 a § 9). Zákon tiež stanovuje podmienky pre financovanie aktivít krajských i oblastných organizácií na podporu cestovného ruchu zo strany štátu (§ 28 a § 29).

Vyššie uvedené zákony z rokov 2008 a 2010 (najmä zákony o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, o podpore regionálneho rozvoja a podpore rozvoja cestovného ruchu), po prvé, bližšie špecifikovali kompetencie slovenských samosprávnych krajov v oblasti ich medzinárodnej spolupráce, ktoré získali na základe zriaďovateľského zákona č. 302/2001 Z. z., a po druhé, vymedzili ich kompetencie i hlavné okruhy ich paradiplomatických aktivít, v ktorých sa kraje stali partnerom ústredných orgánov štátnej správy a získali právo na podporu zo strany štátu pri ich realizácii: čerpanie zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ, cezhraničná spolupráca vnímaná ako súčasť regionálneho rozvoja a rozvoja cestovného ruchu. Typickou črtou všetkých troch uvedených zákonov je, že predstavujú pohľad z perspektívy vlády SR, pretože definujú miesto a pôsobnosť krajov v národných stratégiách pri čerpaní eurofondov, politike regionálneho rozvoja a podpore cestovného ruchu. Slovenská legislatíva neobsahuje osobitný zákon, ktorý by definoval kompetencie krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce, resp. ďalšiu špecifikáciu práva vykonávať paradiplomatické

aktivity, ktoré získali na základe ustanovujúceho zákona č. 302/2001 Z. z., ale zákona, ktorý by bol naformulovaný tak, aby zohľadňoval perspektívu a záujmy samotných samosprávnych krajov.

Napríklad, v súčasnej slovenskej legislatíve neexistuje právna úprava kompetencie krajov v oblasti ekonomickej paradiplomacie. Existujúca legislatíva nezakazuje samosprávnym krajom získavať priame zahraničné investície zo súkromných zahraničných zdrojov a podporovať zahraničných obchod súkromných spoločností so sídlom na ich území, avšak súkromné spoločnosti, finančné inštitúcie alebo mimovládne organizácie so sídlom v zahraničí nie sú v žiadnom slovenskom zákone taxatívne uvedené ako potenciálni partneri slovenských samosprávnych krajov pre medzinárodnú spoluprácu. Slovenské kraje sú oprávnené spolupracovať s regionálnymi (územnými alebo správnymi celkami) alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne správne funkcie (Zákon č. 302/2001 Z. z.). Legislatívna úprava pôsobnosti krajov v cezhraničnej spolupráci (Zákon č. 539/2008 Z. z.) a rozvoji cestovného ruchu (Zákon č. 91/2010 Z. z.) pripúšťa aj ich spoluprácu s inými zahraničnými subjektmi za predpokladu, že ide o cezhraničnú spoluprácu a rozvoj cestovného ruchu, avšak nie v iných oblastiach a súvislostiach. Zákon č. 309/2014 Z. z., ktorý zmenil a doplnil zákon č. 539/2008 Z. z., rozšíril definíciu zahraničných partnerov, s ktorými môžu samosprávne kraje spolupracovať. Podľa tohto zákona, VÚC môžu spolupracovať so sociálno-ekonomickými partnermi v zahraničí, ktorými môžu byť „subjekty verejnej správy, podnikatelia

a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni“ (Zákon č. 309/2014 Z. z., § 2, e). Po prvé, širšia interpretácia oprávnených zahraničných partnerov pre spoluprácu VÚC v zákone č. 309/2014 Z. z. nie je plne v súlade s pomerne striktnou definíciou oprávnených zahraničných partnerov, ktorú uvádza zriaďovateľský zákon č. 302/2001 Z. z.; a po druhé, ani zákon č. 309/2014 Z. z. neodpovedá na otázku či môžu VÚC spolupracovať so súkromnými finančnými alebo podnikateľskými inštitúciami pokiaľ tie nepôsobia v oblasti regionálneho rozvoja.

Nejednoznačné je i ustanovenie zriaďovateľského zákona o samosprávnych krajoch (Zákon č. 302/2001 Z. z.) o tom, že medzinárodná spolupráca samosprávnych krajov môže prebiehať iba na základe písomnej zmluvy so zahraničnými partnermi, rovnopis ktorej musí byť odovzdaný do evidencie obvodného štátneho úradu (od roku 2013 okresného úradu) v sídle kraja. Paradiplomatické aktivity krajov a ich spoluprácu so zahraničnými partnermi nie je možné zredukovať iba k spolupráci prebiehajúcej na základe písomne uzavretých zmlúv a iba k oblastiam cezhraničnej spolupráce a cestovného ruchu.

Slovenská legislatíva upravujúca kompetencie krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce nevystihuje a nereguluje všetky dôležité aspekty ich paradiplomatických aktivít. Na strane jednej, kvalifikuje samosprávne kraje ako partnera vlády pri plánovaní, správe a čerpaní eurofondov, avšak, nie ako rovnocenného partnera. Kraje sa môžu stať,

podľa platnej legislatívy, sprostredkovateľským orgánom pri správe operačných programov financovaných z fondov EÚ, za predpokladu, že ich tým poverí vláda. Či a v akej miere sú kraje zapojené do prípravy Partnerskej dohody, resp. národného plánu pre čerpanie prostriedkov z EŠIF a v akej miere sa podieľajú na ich správe, závisí od rozhodnutia a doslova „dobrej vôle“ vlády SR, nie je to právo krajov dané automaticky zákonom. Zákonná úprava dáva v tomto smere právo rozhodnúť sa vláde, nie krajom. Zároveň, zapojenie krajov do prípravy Partnerskej dohody predstavuje iba časť „európskej politiky“ krajov. EÚ disponuje ďalšími finančnými programami a grantovými schémami, z ktorých môžu slovenské kraje čerpať dodatočné zdroje na financovanie rozvoja a plnenia úloh v rámci ich zákonnej pôsobnosti. Žiaden slovenský zákon nereguluje paradiplomatické aktivity slovenských krajov pri rozvoji ich priamych vzťahov s inštitúciami EÚ a ani nedefinuje podporu vlády SR, ktorú by mala a mohla poskytnúť „európskej“ paradiplomacii slovenských krajov.

Ako sme už spomínali, súčasná legislatíva stanovuje podmienky pre poskytovanie podpory štátu krajom v oblasti ich medzinárodnej spolupráce (i povinnosť štátu takúto podporu poskytovať, vrátane finančnej), avšak iba v dvoch oblastiach: cezhraničná spolupráca a cestovný ruch. Na strane druhej, existujúca legislatíva neupravuje kompetencie krajov v ďalších oblastiach medzinárodnej spolupráce, napr. ekonomicky zameranej alebo európskej paradiplomacie. S výnimkou cezhraničnej spolupráce a cestovného ruchu, vrátane povinnosti krajov podieľať sa na budovaní

16

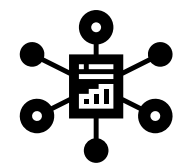
17

dobrého mena SR v zahraničí (ktorá vyplýva zo Zákona č. 91/2010 Z. z.) slovenská legislatíva nestanovuje kompetencie krajov a ani nereguluje vzťah, resp. spoluprácu krajov s ústrednými orgánmi štátnej moci v ďalších oblastiach, ktoré sú významné pre ich medzinárodnú spoluprácu. Ani jeden z vyššie uvedených zákonov nestanovuje podmienky pre spoluprácu medzi samosprávnymi krajmi a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR), ktoré je ústredným orgánom štátnej moci kompetenčne zodpovedným za zahraničnú politiku, výkon diplomacie, rozvoj medzinárodnej spolupráce a jednotnú prezentáciu SR v zahraničí.

Existujúca slovenská legislatíva, ktorá reguluje kompetencie samosprávnych krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce je, po prvé, neúplná, pretože nepokrýva všetky dôležité oblasti ich paradiplomatických aktivít; po druhé, je nedostatočná, pretože nedefinuje jasne spoluprácu krajov s ústrednými orgánmi štátnej správy vo všetkých oblastiach relevantných pre ich paradiplomaciu; po tretie, nezodpovedá najlepšie potrebám paradiplomacie slovenských krajov, pretože zužuje okruh ich potenciálnych zahraničných partnerov a obsahuje niektoré zbytočné obmedzenia (napr. že môže prebiehať iba na základe písomne uzavretých dohôd); po štvrté, nestanovuje pravidlá pre súčinnosť ústredných orgánov štátnej správy a ich pomoc krajom pri napĺňaní ich kompetencií v oblasti medzinárodnej spolupráce, napr. podieľať sa na jednotnej prezentácii Slovenska v zahraničí; a nakoniec, ponúka definovanie kompetencií samosprávnych krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce

z pohľadu ústredných orgánov štátnej moci, nie z pohľadu záujmov samosprávnych krajov. Je potrebná jej úprava, ktorá by, po prvé, vychádzala zo hodnotenia doterajších skúseností a uplatňovania kompetencií slovenských krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce; po druhé, ponúkla pohľad krajov na kľúčové oblasti paradiplomatických aktivít, ktoré považujú za dôležité z ich vlastnej perspektívy; po tretie, posilnila ich kompetencie pri riadení programov na čerpanie prostriedkov z EŠIF; a nakoniec, zohľadnila ich záujmy pri nastavení podpory medzinárodnej spolupráce krajov zo strany ústredných orgánov štátnej moci, vrátane práv a povinností obidvoch strán, rovnako ako i pravidiel ich vzájomnej spolupráce.

3

Inštitucionálny
ráamec

Spolupráca a vzťahy samosprávnych krajov s vládou SR v oblastiach, ktoré majú dosah na ich medzinárodnú spoluprácu a paradiplomatiecké aktivity, vyplýva z vyššie uvedeného legislatívneho rámca a týka sa, predovšetkým, nasledujúcich oblastí: čerpanie prostriedkov z EŠIF (Európske štrukturálne a investičné fondy), regionálny rozvoj, cezhraničná spolupráca a cestovný ruch.

Vláda SR a Európska komisia predstavujú dvoch kľúčových partnerov pre samosprávne kraje, spolupráca a komunikáciami s ktorými je dôležitá z hľadiska presadenia záujmu krajov pri nastavení operačných programov pre čerpanie prostriedkov z EŠIF. Zatiaľ čo vzťahy s vládou, predstavujú „domácu“ úlohu pre samosprávne kraje pri ovplyvnení prípravy a vykonávania Partnerskej dohody, prostredníctvom ktorej sa nastavuje čerpanie prostriedkov EŠIF v príslušnom rozpočtovom období EÚ, vzťahy s Európskou komisiou a ďalšími hlavnými inštitúciami EÚ, predstavujú „zahraničnú“ výzvu pre samosprávne kraje, pokiaľ majú ambíciu prípravu a realizáciu dohody v podmienkach SR ovplyvniť. Aj keď pre kraje sú kľúčové vzťahy s vládou pri príprave a vykonávaní Partnerskej dohody, domáca časť úlohy je v tomto prípade — z pohľadu záujmov kraja — ťažko odde-

litelná od zahraničnej, t. j. možnosti včasne komunikovať Európskej komisii vlastné záujmy tak, aby boli zohľadnené v stanoviskách Komisie pri rokovaní o Partnerskej dohode s vládou SR. Zatiaľ čo všetky slovenské samosprávne kraje SR vstupujú do vzťahov s vládou pri príprave Partnerskej dohody, snaha o systematickú komunikáciu s Európskou komisiou s cieľom ovplyvniť programovanie a čerpanie EŠIF na Slovensku, je skôr zriedkavým javom ako pravidelnou súčasťou paradiplomacie slovenských krajov.

Už pri príprave partnerských dohôd na čerpanie prostriedkov EŠIF vo finančnej perspektíve 2007 — 2013 s novými členskými krajinami, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004, vrátane Slovenska, Európska komisia nástojila na tom, aby vlády zapojili do ich prípravy ďalších domácich partnerov, vrátane predstaviteľov regionálnych a lokálnych samospráv (Hodnotenie partnerstva... 2018). Aj pod tlakom Európskej komisie NR SR schválila vyššie uvedený Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, ktorý kvalifikoval samosprávne kraje na úlohu „sprostredkovateľských orgánov“ pri správe operačných programov na čerpanie prostriedkov z EŠIF. Zástupcovia samosprávnych krajov sú prizývaní do

20

21

pracovných skupín pri príprave a vykonávaní partnerskej dohody.¹ V programovom období 2014 — 2018 prácu pracovných skupín zastrešoval Úrad vlády SR a od roku 2019 Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPVII), ktorý koordinoval i politiku regionálneho rozvoja. Pre prípravu Partnerskej dohody na programové obdobie 2020 — 2027 ÚPVII zriadil Radu vlády SR pre politiku súdržnosti 2020 — 2017, v ktorej majú svoje zastúpenie všetky slovenské samosprávne kraje. Vláda SR sformovaná po parlamentných voľbách vo februári 2020 zriadila Ministerstvo

¹ Podľa vyjadrenia zástupcov samosprávnych krajov, s ktorými sme uskutočnili výskumné rozhovory v rámci projektu, iba v programovom období 2007 — 2013 boli naplnené ich predstavy o rovnocennom postavení a partnerstve s ústredným orgánom štátnej správy pri riadení programu INTERREG (riadiacim orgánom programu bolo Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR), z ktorého mohli čerpať zdroje nielen na projekty cezhraničnej spolupráce s účasťou subjektov so sídlom na území ich krajov, poskytovať konzultačné a servisné služby pri príprave a realizácii projektov, participovať na riadení celého programu ale i čerpať zdroje na budovanie vlastných inštitucionálnych kapacít. V ďalšom programovom období 2014 — 2020 boli kompetencie a možnosti krajov poďeliť sa riadeniu programu INTERREG zredukované. Plnili úlohu „sprostredkovateľských“ orgánov programu, avšak s obmedzeným dosahom na riadenie programu i budovanie vlastných inštitucionálnych kapacít. Táto skúsenosť potvrdzuje „flexibilitu“ Zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, ktorého výklad a uplatňovanie v praxi závisí od „dobrej vôle“ vlády. V súlade so zákonom sú obidve možnosti: 1) možnosť krajov byť rovnocenným partnerom vlády pri čerpaní zdrojov z programov EŠIF, rovnako ako i 2) možnosť vlády, zredukovať dosah krajov na ich riadenie. V záujme zefektívnenia čerpania prostriedkov z programov EŠIF v podmienkach SR, takýto charakter legislatívnej úpravy stanovujúcej pravidlá súčinnosti medzi vládou a samosprávnymi krajinami pri ich čerpaní, nezodpovedá verejnemu záujmu.

investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), ktoré prevzalo agendu po ÚPVII, vrátane koordinácie čerpania prostriedkov z EŠIF a politiku regionálneho rozvoja. Dôležitým partnerom pre samosprávne kraje v oblasti cezhraničnej spolupráce je Ministerstvo vnútra SR (MV SR), ktoré zastrešuje bilaterálne komisie pre cezhraničnú spoluprácu so susednými štátmi. Bilaterálne komisie pre cezhraničnú spoluprácu (BKCS) boli etablované so všetkými susednými krajinami s výnimkou Rakúska, na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd. BKCS s ČR, Maďarskom a Poľskom sú dôležité pre koordinovaný postup so susednými štátmi pri rozvoji cezhraničnej infraštruktúry a spolupráce na regionálnej a lokálnej úrovni. Keďže všetky samosprávne kraje SR zdieľajú niektorú z hraníc SR so susednými štátmi, zástupcovia samosprávnych krajov sú prizývaní na ich zasadnutia. BKCS by mali plniť úlohu plánovania a spoločného programovania pre využitie prostriedkov z programu INTERREG, ktoré sú v rámci EÚ alokované na každú vnútornú hranicu medzi členskými krajinami EÚ. V prípade hranice s Ukrajinou existuje osobitný multilaterálny program HU-SK-RO-UA, ktorý bol vo finančnej perspektíve 2014 — 2020 financovaný z rozpočtu Európskej politiky susedstva a bol určený pre podporu cezhraničnej spolupráce na hraniciach Ukrajiny so SR, Maďarskom a Rumunskom. Keďže MV SR je orgánom ústrednej štátnej správy, ktorý zastrešuje prácu BKCS, je významným partnerom pre samosprávne kraje pri presadzovaní ich záujmov v oblasti cezhraničnej spolupráce s regiónmi susedných krajín i čerpaní prostriedkov z programov EÚ na podporu cezhraničnej spolupráce.

Z hľadiska efektívnosti fungovania BKCS, ktoré koordinuje MV SR, je otázne, prečo riadiacim orgánom programu INTERREG, ktorý má špecifické podprogramy pre financovanie projektov cezhraničnej spolupráce na hraniciach SR s ČR, Maďarskom a Poľskom, v predchádzajúcich programových obdobiach (2007 — 2013 a 2014 — 2020) bolo Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR (MPRR SR; od roku 2020 sa ním stalo MIRRI SR). Dosiaľ nezodpovedaná otázka, ktorú je nevyhnutné adresovať vláde SR, spočíva v tom, prečo jeden orgán ústrednej štátnej správy (MV SR) koordinuje plánovanie rozvoja cezhraničnej spolupráce s regiónmi susedných krajín prostredníctvom BKCS a druhý ústredný orgán štátnej správy (MPRR resp. MIRRI) riadi program určený pre financovanie projektov cezhraničnej spolupráce. Plánovanie a implementácia rozvoja cezhraničnej spolupráce by mali byť zastrešené jedným a tým istým orgánom ústrednej štátnej správy. Inštitucionálne oddelenie plánovacích a implementačných procesov znižuje predpoklady pre efektívny rozvoj cezhraničnej spolupráce s regiónmi susedných krajín, v ktorom kľúčovú úlohu zohrávajú samosprávne kraje SR.

Ďalším dôležitým orgánom ústrednej štátnej správy, vzťahy s ktorým zohrávajú, resp. mali by zohrávať, významnú úlohu v paradiplocii samosprávnych krajov, je Ministerstvo dopravy a výstavby SR (MDV SR), ktoré má v agende koordináciu národnej politiky v oblasti podpory cestovného ruchu, vrátane poskytovania finančnej podpory krajským organizáciám cestovného ruchu zriadeným podľa zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestového ruchu za účasti úradov

samosprávnych krajov. Rovnako sa to týka i podpory oblastných organizácií cestovného ruchu, ktoré môžu vytvárať subjekty so sídlom na území samosprávnych krajov. Skutočnosť, že podpora cestovného ruchu zostala v agende MDV SR predstavuje inštitucionálny anachronizmus, najmä potom čo v roku 2019 prešla agenda koordinácie regionálnej politiky z tohto ministerstva na ÚPVII a od roku 2020 na novozriadené MIRRI SR.

Ako sme už spomínali, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestového ruchu stanovuje samosprávnym krajom úlohu prispieť k budovaniu dobrého mena Slovenska v zahraničí, ktorá súvisí s jednotnou prezentáciou Slovenska v zahraničí. Zodpovednosť za jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí má Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Napriek vyššie uvedenej legislatívnej úlohe samosprávnych krajov, členom Pracovnej skupiny pre koordinovanú prezentáciu Slovenska v zahraničí, ktorú zriadilo MZVaEZ SR, nebol (od jej vzniku v roku 2013) ani jeden zástupca slovenského samosprávneho kraja (pozri Členovia pracovnej... 2019). Pritom MZVaEZ SR by malo byť prirodzeným partnerom samosprávnych krajov pri realizácii ich paradiplocií. Odbor verejnej diplomacie MZVaEZ SR by mal spolupracovať s inými neštátnymi slovenskými subjektmi, ktoré vyvíjajú zahraničné aktivity, vrátane samosprávnych krajov. Avšak, v sekcii o Verejnej diplomacii na stránke MZVaEZ SR alebo v pravidelnom ročnom Hodnotení zahraničnej a európskej politiky SR, sa nenachádza žiadna zmienka o spolupráci slovenskej diplomacie so slovenskými samosprávnymi krajmi pri podpore

22

ich paradiplocií (pozri Verejná diplomacia; Hodnotenie priorit... 2020). V dokumentoch MZVaEZ SR sa pomerne často spomína spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, podpora podnikateľských subjektov, vystúpení umelcov v zahraničí, a pod., avšak, nie samosprávne kraje ako potenciálny partner pri presadzovaní záujmov Slovenska v zahraničí. Výsledkom je skutočnosť, že — na rozdiel od ČR alebo Poľska — ani jeden slovenský kraj zatiaľ neimplementoval projekt rozvojovej alebo technickej pomoci SR, napriek tomu, že slovenské kraje majú nadviazanú spoluprácu s regiónmi krajín východnej Európy a západného Balkánu, ktoré sú oprávnené slovenskú rozvojovú pomoc prijímať.

Spolupráca MZVaEZ SR so samosprávnymi krajmi má sporadický a nesystémový charakter. Pravidlom, potvrdzujúcim výnimku, ktoré by však mohlo poslúžiť i ako inšpirácia pre budúcu spoluprácu, bolo zorganizovanie série prezentácií slovenských samosprávnych krajov vo Viedni počas predsedníctva SR v OBSE v roku 2019 (Prešovský kraj...2019). V každom prípade, slovenské kraje potrebujú expertnú i infraštruktúrnú pomoc MZVaEZ SR pri realizácii svojich paradiplocií v zahraničí v oveľa väčšej miere než doteraz, vrátane pomoci a podpory zastupiteľských úradov SR v zahraničí.

23

4

Záver

Legislatívny rámec na národnej úrovni, ktorý upravuje medzinárodnú spoluprácu slovenských samosprávnych krajov, umožňuje pomerne prísnu kontrolu ich paradiplomatických aktivít zo strany ústredných orgánov štátu. Prostredníctvom obvodných štátnych úradov (od roku 2013 okresných úradov štátnej správy) v sídle kraja, môže štátna správa nielen kontrolovať medzinárodnú spoluprácu kraja so zahraničnými partnermi prostredníctvom evidencie zmlúv a dokumentov o členstve kraja v medzinárodných združeniach, ale má právo iniciovať súdne konanie s návrhom na určenie povinnosti pre kraj vypovedať zmluvu so zahraničným partnerom, samozrejme, v prípade, že je v rozpore s legislatívou alebo verejným záujmom SR.

Z ustanovení Zákona č. 302/2001 Z. z. vyplývajú dve hlavné obmedzenia pre medzinárodnú spoluprácu slovenských krajov. Po prvé, nemôžu spolupracovať s vládami alebo ústrednými orgánmi štátnej správy iných krajín, a po druhé, ak chcú rozvíjať spoluprácu so zahraničnými partnermi na úrovni samosprávnych regiónov alebo orgánov štátnej správy, spravujúcich regióny v iných krajinách, musia tak robiť na základe písomnej dohody. Posledné obmedzenie spôsobilo jav, ktorý je typický pre paradiplomatické aktivity

všetkých slovenských samosprávnych krajov. Od svojho vzniku v roku 2001 slovenské VÚC uzavreli množstvo formálnych písomných zmlúv o spolupráci so zahraničnými partnermi, ktoré nemajú reálny obsah, nezaložili zmysluplnú spoluprácu a nepredstavujú prínos pre napĺňanie ich rozvojových cieľov. Berúc do úvahy skúsenosti slovenských samosprávnych krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce za posledných 20 rokov, je otázne, či uvedené legislatívne obmedzenie, teda možnosť spolupracovať so zahraničnými partnermi iba na základe písomných zmlúv, má svoje opodstatnenie.

Zároveň, zákon č. 302/2001 Z. z. stanovuje povinnosť štátnym orgánom podporovať spoluprácu samosprávneho kraja s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie (§ 7). Táto povinnosť je však stanovená všeobecne a jej výkon závisí od dobrej vôle štátnych orgánov. Iba v dvoch oblastiach (cezhraničná spolupráca, vnímaná a definovaná v slovenskej legislatíve ako súčasť politiky regionálneho rozvoja, a rozvoj cestovného ruchu) je táto všeobecná povinnosť upravená aj legislatívne v nadväzujúcich zákonoch, ktoré stanovujú konkrétne mechanizmy pre spoluprácu samo-

26

27

správnych krajov s príslušnými ministerstvami, vrátane pravidiel pre poskytovanie finančnej podpory štátnych orgánov pre výkon paradiplomatických aktivít krajov v oblasti cezhraničnej spolupráce a rozvoji cestovného ruchu.

Z vyššie uvedeného analytického prehľadu legislatívneho a inštitucionálneho rámca pre medzinárodnú spoluprácu samosprávnych krajov vyplýva zistenie, t. j. že slovenská legislatíva, nadväzujúca na zákon č. 302/2001 Z. z., ktorá má dosah na reguláciu medzinárodnej spolupráce samosprávnych krajov, je nedostatočná a neúplná, pretože nepokrýva všetky oblasti, ktoré sú relevantné pre ich paradiplomatické aktivity. Predovšetkým, nezahŕňa ekonomickú paradiplomáciu a zahraničné aktivity krajov smerujúce k získaniu zahraničných investícií a podpore zahraničného obchodu podnikateľských subjektov so sídlom na ich území. Z existujúcej legislatívy nie je zrejmé ani to, či slovenské kraje môžu vstupovať do zmluvných vzťahov so zahraničnými súkromnými spoločnosťami a organizáciami, pretože tie nie sú taxatívne menované v slovenskej legislatíve ako partneri pre rozvoj medzinárodnej spolupráce krajov. To isté sa týka i európskych inštitúcií: Európskej komisie, Európskeho parlamentu a pod. Na strane druhej, existujúca slovenská legislatíva neobsahuje ustanovenie, ktoré by spoluprácu krajov so súkromnými subjektmi alebo európskymi inštitúciami zakazovalo alebo vylučovalo. Zdá sa však, že hlavný problém je, že slovenská legislatíva neobsahuje osobitný zákon, ktorý by definoval kompetencie krajov v oblasti medzinárodnej spolupráce, resp. ďalšiu špecifikáciu práva vykonávať paradiplomatické aktivity,

ktoré kraje získali na základe zákona č. 302/2001 Z. z., avšak zákona, ktorý by bol naformulovaný tak, aby zohľadňoval perspektívu i záujmy samotných samosprávnych krajov, nielen perspektívu ústredných orgánov štátnej správy.

Z doteraz prijatej legislatívy, a svedčí o tom i vyššie uvedený prehľad inštitucionálnej praxe, vyplýva, že hlavnými partnermi pre samosprávne kraje v oblasti ich paradiplomatických aktivít na strane ústredných orgánov štátu sú: MIRRI SR (v predchádzajúcom volebnom období ÚPVII a MPRR SR) v oblasti európskych politík, MV SR v oblasti cezhraničnej spolupráce a MDV SR v oblasti cestovného ruchu. S vyššie uvedenými rezortmi vlády samosprávne kraje pravidelne spolupracujú a predovšetkým, vďaka legislatíve prijatej v nadväznosti na zákon č. 302/2001 Z. z. o zriadení vyšších územných celkov resp. samosprávnych krajov.

Paradoxne, spolupráca krajov s MZVaEZ SR, ktoré je zodpovedné za medzinárodnú spoluprácu SR v jej širokom ponímaní, je sporadická a má ad hoc charakter. Zákon č. 302/2001 Z. z. stanovuje povinnosť štátnym orgánom podporovať spoluprácu samosprávneho kraja s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie a zároveň dbať na to, aby samosprávny kraj bol informovaný o možnostiach tejto spolupráce (§ 7). Ktorý ústredný orgán štátnej správy, ak nie MZVaEZ SR, ktorý disponuje rozvinutou sieťou zastupiteľských úradov v zahraničí, by mal konať v súlade s vyššie uvedeným ustanovením zákona a informovať samosprávne kraje o možnostiach pre ich medzinárodnú spoluprá-

cu? Nedeje sa tak, medzi MZVaEZ SR a slovenskými krajinami v oblasti ich paradiploematických aktivít neexistuje systémová spolupráca. A nie sú to samosprávne kraje, ktorým je možné vyčítať nenaplnenie Zákona č. 302/2001 Z. z. v oblasti ich medzinárodnej spolupráce. Verejná diplomacia pod záštitou MZVaEZ definuje ako hlavných „domácich“ partnerov ministerstva pri výkone zahraničnej politiky mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty. Nie sú medzi nimi samosprávne kraje, mestá a obce, ktoré na základe platnej legislatívy sú oprávnené vykonávať paradiploematické aktivity a navyše, majú povinnosť budovať dobré meno Slovenska v zahraničí. Takúto zákonnú povinnosť nemajú ani podnikatelia, ani mimovládne organizácie. Ide jednoznačne o stav, ktorý neslúži verejnemu záujmu SR v oblasti medzinárodných vzťahov.

Literatúra

„Členovia pracovnej skupiny pre koordinovanú prezentáciu Slovenska v zahraničí 04/06/2019“. Bratislava: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, https://www.mzv.sk/ministerstvo/verejna_diplomacia-prezentacia_slovenska_v_zahranici (prístup: 13. 8. 2020).

Doplnkový protokol k Európskemu rámcovému dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi. *Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky*, Z. z. č. 79/2001, čiastka 33.

Duleba, A.: Karpatský Euroregión — genéza projektu transhraničnej spolupráce. *Medzinárodné otázky*, 1993, 93-115.

Duleba, A.: Karpatský euroregión a európska rámcová konvencia o transhraničnej spolupráci Rady Európy č. 106: je možné čeliť obavám? In: *Parlamentná demokracia a formovanie občianskej spoločnosti*. Prešov: Filozofická fakulta UPJŠ, 1995, 175-183.

European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities no 106. Council of Europe, Madrid, 21 May 1980, <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/106.htm> (prístup: 14. 5. 2020).

Európska charta miestnej samosprávy. *Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR*, Z. z. č. 336/2000, čiastka 138.

Európsky rámcový dohovor o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi. *Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky*, Z. z. č. 78/2001, čiastka 32.

Hodnotenie partnerstva pri vykonávaní Partnerskej dohody SR. Záverečná správa. Bratislava: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, KPMG Slovensko, jún 2018.

Hodnotenie priorít zahraničnej a európskej politiky Slovenskej republiky v roku 2019 a ich zameranie na rok 2020. Bratislava: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, február 2020, <https://www.mzv.sk/documents/10182/2686701/2020+Hodnotenie+prior%C3%ADt+zahranici%C4%8Dnej+a+eur%C3%B3pskej+politiky+Slovenskej+republiky+v+roku+2019+a+ich+zameranie+na+rok+2020> (prístup: 13. 8. 2020).

„Mečiar: Euroregión Karpaty nepriniesol nič iné okrem veľa konzultácií a bubliny.“ *Sme*, 14. 2. 1995, <http://www.sme.sk/c/2116067/meciar-euroregion-karpaty-nepriniesol-nic-ine-okrem-vela-konzultacii-a-bubliny.html> (prístup: 14. 5. 2020).

Nižňanský, V.: „Spoločenský, historický a európsky kontext reformy verejnej správy na Slovensku“. In: Mesežnikov, G. — Nižňanský, V. (eds):

Reforma verejnej správy na Slovensku (1998 — 2002): súvislosti, aktéri, voľby. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky, 2002, s. 9-28.

„Prešovský kraj sa prezentoval vo Viedni pred diplomatmi z celého sveta“. *TASR*, 4. 10. 2019, <https://www.teraz.sk/regiony/presovsky-kraj-sa-prezentoval-vo-viedni/422384-clanok.html> (13. 8. 2020).

„Protokol č. 2 k Európskemu rámcovému dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi týkajúci sa medziteritoriálnej spolupráce“. *Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky*, Z. z. č. 116/2001, čiastka 47.

„Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC)“. *Official Journal of the European Union*, L 210/19, 31. 7. 2006.

Ústava Slovenskej republiky, 460/1992 Zb. (časová verzia účinná od 1. 7. 2019), https://www.slov-lex.sk/static/pdf/1992/460/ZZ_1992_460_20190701.pdf (prístup: 12. 8. 2020).

„Verejná diplomacia“. Bratislava: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, https://www.mzv.sk/ministerstvo/verejna_diplomacia-prezentacia_slovenska_v_zahranici (prístup: 13. 8. 2020).

Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-302> (prístup: 6. 8. 2021).

Zákon č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (časová verzia účinná od 1. 1. 2015), <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/309/> (prístup: 6. 8. 2021).

Zákon č. 90/2008 Z. z. o európskom zoskupení územnej spolupráce a o doplnení zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (15. 2. 2008), <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-90> (prístup: 14. 1. 2021).

Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-528> (prístup: 6. 8. 2021).

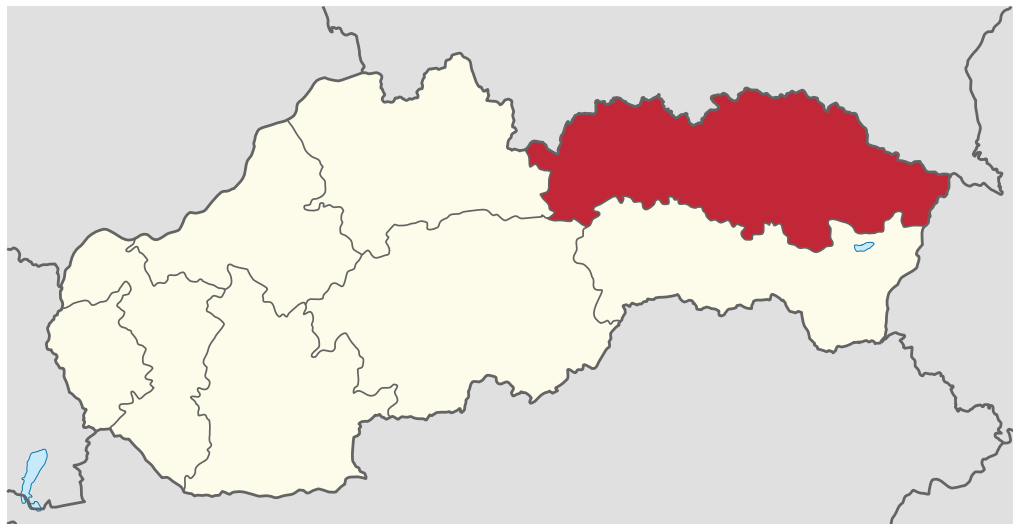
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539> (prístup: 6. 8. 2021)

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-91> (prístup: 6. 8. 2021).

Úvod

Obrázok č. 1: PSK v rámci územia Slovenskej republiky

Zdroj: PSK

33

Text ponúka prehľadovú analýzu medzinárodnej spolupráce Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len „PSK“). V roku 2001 bolo na Slovensku vytvorených osem vyšších územných celkov (samosprávne kraje), ktoré predstavujú regionálny stupeň územnej samosprávy a boli na nich prenesené viaceré kompetencie zo štátnej správy. Vznik regionálneho stupňa územnej samosprávy umožnilo prijatie zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov. PSK je prihraničným regiónom (Poľsko, Ukrajina) s veľkým potenciálom pre rozvoj cezhraničnej spolupráce. Obsahovo je text rozdelený na nasledujúce časti:

1. existujúci legislatívny a inštitucionálny rámec pre medzinárodnú spoluprácu vytvorený samosprávnymi orgánmi na úrovni kraja,
2. plánovanie medzinárodnej spolupráce na úrovni kraja prostredníctvom strategických rozvojových dokumentov,
3. riadenie medzinárodnej spolupráce na úrovni kraja,
4. prehľad doterajšej medzinárodnej spolupráce a cezhraničnej spolupráce samosprávneho kraja, vrátane zmluvného rámca pre spoluprácu s regiónmi z iných krajín, hodnotenie finančného a iného prínosu predmetnej spolupráce, nástroje implementácie paradiploematických aktivít,
5. skúsenosti s monitorovaním a evaluáciou medzinárodnej spolupráce na úrovni kraja, a
6. prehľad najúspešnejších príkladov doterajšej medzinárodnej spolupráce PSK, inšpiratívne príklady dobrej praxe z iných regiónov, problematické body paradiploematických aktivít pohľadom zamestnancov PSK.

1

Legislatívny
a inštitucionálny
ráamec

Rozvoj paradiploomatických aktivít na úrovni regiónu (Prešovský samosprávny kraj; PSK) je úzko prepojený s vytvorením regionálneho stupňa územnej samosprávy na Slovensku v podobe samosprávnych krajov (vyšších územných celkov; VÚC). Do roku 2001 na regionálnej (krajskej) úrovni pôsobili iba orgány štátnej správy (Krajské úrady), ktoré mohli reprezentovať celý región (kraj). Samozrejme, nešlo o samosprávne orgány a ich kompetencie v oblasti budovania cezhraničných vzťahov boli výrazne obmedzené. Bolo to novozvolené politické vedenie samosprávneho kraja (predseda samosprávneho kraja a zastupiteľstvo samosprávneho kraja), ktoré prostredníctvom personálnej, riadiacej a organizačnej politiky na Úrade PSK a prostredníctvom prijatých nariadení alebo uznesení iniciovalo rozvoj paradiploomatických aktivít PSK.

V rámci medzinárodnej spolupráce sú kompetencie PSK určené v zákone č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov. Podľa tohto zákona samosprávny kraj môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnyimi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie. Má právo stať sa členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územ-

ných orgánov. Spolupráca sa uskutočňuje iba na základe dohody o spolupráci, ktorá musí obsahovať rôzne náležitosti. Dohoda o spolupráci musí byť uzatvorená písomne a musí byť vopred schválená nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov zastupiteľstva samosprávneho kraja. Samosprávny kraj je povinný zaslať rovnopis uzatvorenej dohody o spolupráci alebo dokladu o členstve v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov Okresnému úradu v sídle kraja, v ktorého územnom obvode má sídlo. Okresné úrady na Slovensku ako orgány miestnej štátnej správy vedú evidenciu uzatvorených dohôd o spolupráci a o členstve samosprávnych krajov v medzinárodných združeniach územných celkov alebo územných orgánov.¹

*Organizačný poriadok Úradu Prešovského samosprávneho kraja*² patrí k základným dokumentom ohľadom riadenia paradiploomatických aktivít.

¹ Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-302> (prístup: 15. 6. 2021).

² *Organizačný poriadok Úradu Prešovského samosprávneho kraja*. Prešovský samosprávny kraj, 2020, https://www.po-kraj.sk/files/dokumenty/Dokumenty-PSK/organizacna_struktura/organizacny_poriadok_uplne-znenie_vzmysle_dodatku01-02.pdf (prístup: 15. 6. 2021).

36

37

Štatutárnym predstaviteľom kraja, v zmysle zákona a organizačného poriadku, pri uzatváraní zmlúv o spolupráci so zahraničnými partnermi je *predseda kraja*. Začlenenie

agendy zahraničných vzťahov v rámci organizačných štruktúr Úradu PSK prešlo pomerným vývojom. Organizátorom a koordinátorom rozvoja zahraničných vzťahov a medzinárodnej spolupráce v podmienkach PSK bolo *Oddelenie medzinárodnej spolupráce*, ktoré zo začiatku bolo súčasťou *Organizačného odboru* Úradu PSK a od 1. 2. 2003 pôsobilo v rámci kancelárie predsedu PSK. Zo začiatku činnosti bolo úsilie oddelenia zamerané na zabezpečenie nevyhnutných personálnych, materiálnych a organizačných opatrení súvisiacich s vytvorením oddelenia, ale tiež spojených s potrebou vytvorenia základných predpokladov pre uskutočňovanie medzinárodnej spolupráce³.

V rámci prechodu kompetencií prevzal agendu medzinárodnej spolupráce od 1. 4. 2014 *Odbor cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce — Oddelenie medzinárodnej spolupráce*. Odbor cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce bol riadený priamo z úrovne predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Pod Odbor cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce — Oddelenie medzinárodnej spolupráce bolo v období 1. 4. 2014 — 31. 3. 2018 organizačne začlenené

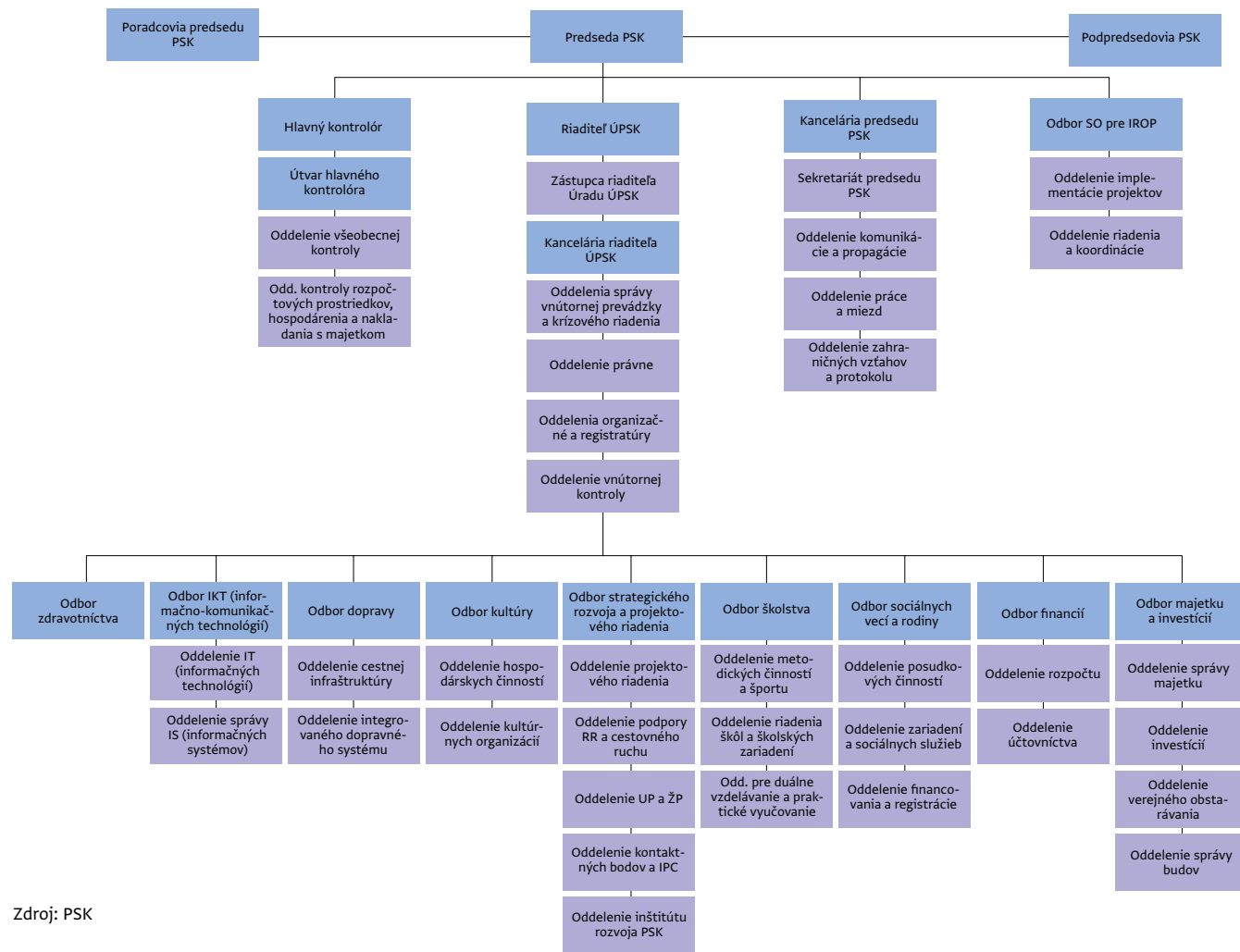
³ *Hlavné smery rozvoja medzinárodnej spolupráce PSK*. Prešovský samosprávny kraj, 2002, <https://po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/hlavne-smery-rozvoja-medzinarodnej-spoluprace-psk2002-v1.4.pdf> (prístup 18. 3. 2021).

Zastúpenie PSK v Bruseli. 1. 4. 2018 došlo k zmene organizačnej štruktúry Úradu PSK — vznik *Odboru cezhraničných a iných programov EÚ*, ktorý bol riadený na úrovni riaditeľa Úradu PSK, čo bolo administratívne zložitejšie a náročnejšie z hľadiska komunikačnej úrovne.

Vzhľadom na zložitejší spôsob riadenia z úrovne riaditeľa Úradu PSK a taktiež s ohľadom na rozšírenie kompetencií o ďalšie cezhraničné a medzinárodné projekty, došlo k 1. 2. 2019 k organizačnej zmene a vzniku *Odboru cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce — Oddelenia cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce*. Tento odbor bol riadený priamo z úrovne Kancelárie predsedu PSK. 1. 11. 2019 vzniklo samostatné *Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu*, ktoré bolo v zmysle zmeny organizačnej štruktúry Úradu PSK začlenené priamo pod *Kanceláriu predsedu PSK*, a to pre promptné a čo najefektívnejšie riešenia jednotlivých záležitostí tejto agendy. Agenda cezhraničnej spolupráce bola delegovaná na novovzniknutý *Odbor strategického rozvoja a projektového riadenia* a agenda medzinárodných a vonkajších vzťahov prislúcha Oddeleniu zahraničných vzťahov a protokolu.⁴

⁴ *Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy*. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

Obrázok č. 2 Organizačná štruktúra Úradu PSK

Zdroj: PSK

38

39

Pri porovnaní s organizačnými štruktúrami ostatných VÚC SR, ako aj partnerských regiónov PSK v zahraničí, môžeme pozorovať, že agenda zahraničných vzťahov je vo väčšine prípadov priamou súčasťou kancelárií najvyšších predstaviteľov regiónov. Riadenie agendy zahraničných vzťahov priamo z úrovne predsedu PSK je z pohľadu aktérov medzinárodných vzťahov PSK prínosné, a to z nasledujúcich dôvodov:

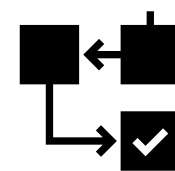
- agenda zahraničných vzťahov si vyžaduje priame zapojenie štatutára, predseda PSK určuje smerovanie rozvoja zahraničných vzťahov PSK
- efektívnosť komunikácie medzi Oddelením zahraničných vzťahov a protokolom a vedením Kancelárie predsedu PSK (potreba promptných rozhodnutí a reakcií pri komunikácii so zahraničnými partnermi),
- medzinárodné aktivity si vyžadujú súhlas vedenia PSK, respektíve priamu participáciu predsedu PSK, prípadne ním povereného predstaviteľa kraja (podpredseda, zástupca vedenia).⁵

⁵ Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

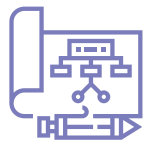
Spoluprácu vlády s PSK pri tvorbe národných plánov pre viacročný finančný rámec EÚ určených na čerpanie fondov EÚ pre Kohéznu politiku a regionálny rozvoj hodnotia pracovníci PSK pozitívne. Partnerská dohoda SR a programy SR na roky 2021 – 2027 vznikajú podľa ich mienky participatívnym spôsobom, konkrétne pracovná skupina pozostáva zo zástupcov CKO, SK8, ÚMS a ZMOS a ostatných sociálnoekonomických partnerov. Krajské samosprávy v rámci riešenej problematiky zastupuje Združenie SK8, konkrétne Kohézna sekcia SK8, ktorá vznikla v novembri 2019. Regionálne samosprávy sa spolupodieľajú na príprave Kohéznej politiky v programovom období 2021 – 2027. Podľa pracovníkov PSK v rámci prípravy nového programového obdobia dostávajú krajské samosprávy podľa nich väčší priestor. Konkrétne vytvorením Rady partnerstva PSK a Kooperčných rád strategicko-plánovacích región Šariš, Spiš a Horný Zemplín dostanú partneri v území možnosť priamo ovplyvňovať strategický rozvoj územia. V súčasnosti (roky 2020 a 2021) prebieha na Slovensku, ako aj na úrovni jednotlivých samosprávnych krajov príprava na nové programové obdobie 2021 – 2027. Na rozdiel od predchádzajúceho obdobia bude v novom programovom období Integrovaná územná stratégia (predtým RIUS PSK) súčasťou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK.⁶

⁶ Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

2

Plánovanie

V roku 2002 Oddelenie medzinárodnej spolupráce na Úrade PSK vypracovalo dokument *Hlavné smery rozvoja medzinárodnej spolupráce PSK*⁷. Slovensko bolo vtedy kandidátskou krajinou pre vstup do Európskej únie (EÚ). Tento dokument sa stal východiskovým materiálom pre paradiploematické aktivity kraja. Odvtedy však neboli prijaté nijaké podobné dokumenty, ani nebola urobená úprava pôvodného dokumentu. PSK napríklad neupravoval aktivity v oblasti spoločnej prípravy a realizácie projektov a programov v rámci predštruktúrálnej fondov s prihraničnými regiónmi. Dobový kontext má aj formulácia o tom, že budovanie a udržiavanie kontaktov a rozvoj medzinárodnej spolupráce je nástrojom urýchľovania procesu integrácie Slovenska do EÚ. V konečnom dôsledku, tlak európskych inštitúcií na reformu a decentralizáciu verejnej správy na Slovensku umožnil vznik regionálnej samosprávy.

Odpoveďou na otázku prečo bol podnietený rozvoj paradiploematických aktivít na úrovni regiónu, je v dokumente *Hlavné smery rozvoja medzinárodnej spolupráce PSK* napríklad formulácia, že ide o nástroj pre vytváranie podmienok pre všestranný rozvoj regiónu. Ciele aktivít boli vytyčené na základe kompetencií samosprávneho kraja a vychádzajúcich z platnej legislatívy, kompetencií kraja a z analýzy vtedajšieho programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. V tejto súvislosti dokument prioritne odporúča napríklad participovať v orgánoch činných tvoríť a realizovať regionálnu politiku; podporovať utváranie reprezentácie kraja v inštitúciách EÚ (najmä vo Výbore regiónov); aktívne sa zapájať do práce Kongresu regionálnych a miestnych orgánov Európy; podieľať sa na tvorbe a implementácii legislatívy EÚ a komunitárnych politík; zaistiť a riadiť pomoc a zabezpečenie poradenskej činnosti v oblasti prípravy a realizácie programov a projektov z štruktúrálnej fondov EÚ. Odporúčané bolo aj zväzovanie otvorenia spoločnej kancelárie s Košickým samosprávnym krajom v Bruseli, aby bol zabezpečený zber a tok informácií o pripravovaných aktivitách EÚ v zmysle záujmu a potrieb kraja a hľadania vhodných partnerov pre uskutočňovanie medzinárodnej spolupráce.⁸

⁸ Tamže.

42

43

V tomto dokumente sú vytyčené aj odporúčané procesy nadviazania kontaktov a typy uskutočňovania medzinárodnej spolupráce:

- oslovenie potenciálneho partnera (priamo alebo s využitím diplomatickej služby štátu)
- určenie typu spolupráce
- prípravná a schvaľovacia fáza (príprava a schválenie dohody a iných právnych noriem)
- uskutočňovanie spolupráce (je vhodné pripravovať a schvaľovať na jednotlivé obdobia plány činnosti alebo vykonávacie protokoly)
- vyhodnocovanie úrovne spolupráce a prijímanie opatrení na zlepšenie stavu (realizované prostredníctvom správy zo zahraničnej aktivity a formou rozborovej činnosti, a to v rámci riadiaceho procesu Úradu PSK)
- za rozhodujúci typ spolupráce v podmienkach PSK je potrebné považovať konkrétny typ spolupráce, pri ktorom

sa vyžaduje uzatvorenie dohody o spolupráci v zmysle zákona o samosprávnych krajoch.

Súčasťou materiálu sú takisto priority medzinárodnej spolupráce, ktoré sú rozdelené do 3 skupín:

- spolupráca s regiónmi členských štátov EÚ a krajín západnej Európy
- spolupráca s regiónmi susedných krajín a krajín strednej a východnej Európy
- spolupráca s regiónmi ďalších záujmových krajín.

Prioritou spolupráce s regiónmi členských štátov EÚ a západnej Európy bolo reálne napĺňanie integračného procesu vstupu SR do EÚ v podmienkach kraja, výmena skúseností v oblasti tvorby regionálnej politiky a jej implementácie, účasť na školeniach, seminároch a stážach, získavanie skúseností z procesu plánovania a programovania na regionálnej úrovni, príprava na čerpanie predštruktúrálnej podpory a štruktúrálnej fondov EÚ, rozvoj spolupráce v oblasti životného prostredia, podpora rozvoja malého

⁷ *Hlavné smery rozvoja medzinárodnej spolupráce PSK*. Prešovský samosprávny kraj, 2002, <https://po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/hlavne-smery-rozvoja-medzinarodnej-spoluprace-psk2002-v1.4.pdf> (prístup 18. 3. 2021).

a stredného podnikania, regionálny rozvoj, územné plánovanie a v ďalších oblastiach.

Prioritou spolupráce s regiónmi susedných krajín a krajín strednej a východnej Európy bolo vytváranie podmienok pre rozvoj cezhraničnej spolupráce v prihraničných oblastiach, s cieľom zabezpečenia všestranného rozvoja regiónov najmä, budovaním cezhraničnej infraštruktúry, príprava a realizácia spoločných projektov v rámci fondov predvstupovej pomoci Phare CBC, SAPARD a ISPA, neskôr v rámci programov Interreg III A a susedského programu EÚ, ako aj v ďalších oblastiach spoločného záujmu.

Prioritou rozvoja a uskutočňovania spolupráce s ostatnými regiónmi bolo rozvíjať spoluprácu najmä v oblastiach získavania finančných zdrojov na realizáciu rozvojových programov kraja, podpory obchodno-ekonomickej a vedecko-technickej spolupráce podnikateľských subjektov, podpory rozvoja malého a stredného podnikania, rozvoja cestovného ruchu, propagácie kúpeľníctva, v oblasti kultúry, školstva a sociálnych vecí. Počas prvého volebného obdobia bola značná pozornosť venovaná tiež budovaniu zmluvnej základne s cieľom vytvoriť základné právne podmienky pre uskutočňovanie spolupráce.

Pomerne obširné sú v tomto dokumente načrtnuté taktické formy a metódy medzinárodnej spolupráce. Za základ multilaterálnej spolupráce PSK sa považuje spolupráca s členskými regiónmi združenými v takzvaných euroregiónoch.⁹ Dokument bol koncipovaný v súlade s cieľmi, prioritami a smerovaním všestranného rozvoja PSK. Samozrejme, vplývali na to aj vonkajšie faktory (zmeny legislatívy, politická a ekonomická situácia doma a v zahraničí).

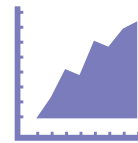
Pokiaľ ide o ďalšie strategické dokumenty v oblasti rozvoja medzinárodnej spolupráce, nemožno opomenúť *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja*.¹⁰ Patrí medzi základné strategické strednodobé plánovacie dokumenty, ktoré vyžaduje zákon o podpore regionálneho rozvoja a musí ich mať na Slovensku každá obec, mesto a samosprávny kraj. V prípade PSK je momentálne platný *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja*

⁹ Tamže.

¹⁰ *Regionálny rozvoj. Regionálny rozvoj v Prešovskom kraji*. Strategické dokumenty pre rozvoj kraja, <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/kompetencie-psk/regionalny-rozvoj/> (prístup: 18. 3. 2021).

44

45

na obdobie 2014 — 2020.¹¹ Vo viacerých častiach dokumentu sa spomína cezhraničná spolupráca, najmä s Poľskom a Ukrajinou v kontexte čerpania prostriedkov z podporovaných programov EÚ a ďalších schém.

V súlade s programovacími dokumentmi širšej územnej pôsobnosti platnými pre SR a pre krajiny EÚ bolo pre územie PSK v spomínanom dokumente zadaných 8 tematických oblastí rozvoja, ktoré sa budú prioritne realizovať na území PSK v období rokov 2015 — 2020 a bude sa prostredníctvom nich naplňať vízia rozvoja PSK. Prierezovými prioritami sú podpora ekonomického rastu, podpora zamestnanosti a podpora inkluzívnej spoločnosti, ktoré sa budú uplatňovať v hodnotiacich kritériách pre výber oprávnených aktivít, respektíve projektov na napĺňanie jednotlivých opatrení a špecifických cieľov tohto programu.¹² V aktuálnom období (roky 2020 a 2021) Úrad PSK pracuje na

¹¹ *PHSR PSK 2014 — 2020. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 — 2020*, <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/kompetencie-psk/regionalny-rozvoj/phsr-psk-2014-2020/> (prístup: 18. 3. 2021).

¹² Tamže.

tvorbe *Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na obdobie rokov 2021 — 2028*.

Zvýšená pozornosť v nasledujúcom programovom období EÚ 2021 — 2027 by mala byť zameraná hlavne na strategické a integrované (komplexné a sieťové) projekty, ktorých výsledkom by mali byť myšlienkovú a technické prepojené projekty s partnermi (napr. ministerstvo — kraj — obec — škola) so zameraním napríklad na duálne vzdelávanie, ktoré budú mať merateľný dopad na celé územie realizovaného projektu a predmetného programu a budú systematicky riešiť problémy identifikované v oblasti napríklad pohraničia a/alebo komplexne využívať potenciál dotknutého územia a ich výsledky budú mať účinok v dlhšom časovom horizonte a budú generovať rozvojový potenciál pre dotknuté územie.¹³

¹³ *Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy*. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

Zaujímavým z hľadiska paradiplomacie je aj projekt *Slovakia Catching-Up Regions — Prešovský kraj: Kľúčová dynamika regionálneho rozvoja*.¹⁴ Iniciatíva *Catching-up Regions* je iniciatívou Európskej komisie, realizovaná v spolupráci so Svetovou bankou. Ide o pomoc „dobiehajúcim“, resp. zaostávajúcim regiónom. Na území Slovenska je PSK pilotným regiónom, ktorému je pri príprave a implementácii Akčného plánu pre rast a zamestnanosť PSK na tento účel poskytnutá technická pomoc zo strany Európskej komisie. Cieľom iniciatívy je prostredníctvom uvedeného akčného plánu, ktorý definuje výzvy PSK a jeho prekážky, vráťane aktivít — opatrení, podporiť zvýšenie výkonnosti v regióne, dostatočný rast a tvorbu pracovných miest a posilniť efektívnosť a účinnosť Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) priamo v PSK.¹⁵

¹⁴ *Slovakia Catching-Up Regions — Prešovský kraj: Kľúčová dynamika regionálneho rozvoja*. Prešovský samosprávny kraj, 2019, https://po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/O_RR/cu-ri/Iniciativa-curi/slovakia-presov-region-sk-01-2-web.pdf (prístup: 18. 3. 2021).

¹⁵ *Iniciatíva Catching-up Regions (CURI)*. Prešovský samosprávny kraj, 2020, <https://www.po-kraj.sk/samosprava/kompetencie-psk/regionalny-rozvoj/catching-up/> (prístup: 18. 3. 2021).

Okrem toho, PSK vypracoval najmä počas prvého (2001 — 2005) a druhého volebného obdobia (2005 — 2009) hodnotiace dokumenty: *Vyhodnotenie I. volebného obdobia orgánov samosprávy VÚC*¹⁶, v ktorom je samostatná časť venovaná oblasti medzinárodných vzťahov. K dispozícii sú aj ďalšie dokumenty: *Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a medzinárodnej spolupráce PSK za rok 2006 v kontexte s uzatvorenou zmluvnou základňou*¹⁷ a dokument *Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a spolupráce PSK s regionálnymi partnermi v zahraničí za rok 2007 a ich hlavné smerovanie na rok 2008*.¹⁸

¹⁶ *Vyhodnotenie I. volebného obdobia orgánov samosprávy VÚC*. Prešovský samosprávny kraj, 2005, <https://www.po-kraj.sk/files/zasadnutia/2005/32-zasadnutie-08.12.2005/vyhodnotenie-i-volebneho-obdobia-organov-samospravy-vuc/hodnotenie-psk-2002-2005.pdf> (prístup: 18. 3. 2021).

¹⁷ *Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a medzinárodnej spolupráce PSK za rok 2006 v kontexte s uzatvorenou zmluvnou základňou*. Prešovský samosprávny kraj, 2007, https://www.po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/medzinarodna_spolupraca_psk_2006_vyhodnotenie.pdf (prístup: 30. 5. 2020).

¹⁸ *Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a spolupráce PSK s regionálnymi partnermi v zahraničí za rok 2007 a ich hlavné smerovanie na rok 2008*. Prešovský samosprávny kraj, 2008, http://www.po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/medzinarodna_spolupraca_psk_2007.pdf (prístup: 18. 3. 2021).

46

Z tohto obdobia pochádza napríklad aj dokument *Hlavné zámery rozvoja spolupráce medzi Prešovským samosprávnym krajom a Malopoľským vojvodstvom na roky 2007 — 2009*.¹⁹ Z týchto dokumentov vychádzame vo veľkej časti v našej analýze. Navyše, v rokoch 2006 — 2009 pri zastupiteľstve samosprávneho kraja existovala *Komisia pre medzinárodnú spoluprácu a propagáciu kraja*,²⁰ ktorá počas svojho fungovania prijala 28 uznesení.

V roku 2003 bolo otvorené *zastúpenie PSK v Bruseli*. Zastúpenie PSK v Bruseli bolo oficiálne otvorené 22. mája 2003 pod názvom *Prešov Region Brussels Office*. Vytýčené priority pôsobenia v Bruseli boli nasledujúce: 1. Aktívna prezentácia a propagácia PSK; 2. Aktívne presadzovať záujmy PSK

¹⁹ *Hlavné zámery rozvoja spolupráce medzi Prešovským samosprávnym krajom a Malopoľským vojvodstvom na roky 2007 — 2009*. Prešovský samosprávny kraj, 2009, <https://www.po-kraj.sk/samosprava/medzinarodna-spolupraca/bilateralna-spolupraca/malopolske-vojevodstvo-polska-republika/hlavne-zamery-rozvoja-spoluprace.html> (prístup: 18. 3. 2021).

²⁰ *Komisia pre medzinárodnú spoluprácu a propagáciu kraja*. Prešovský samosprávny kraj, 2019, <https://po-kraj.sk/samosprava/zastupitelstvo/komisie-archiv/komisie-2006-2009/komisia-medzinarodna-spolupraca-propagacia-kraja/> (prístup: 18. 3. 2021).

a efektívne ovplyvňovať politiku EÚ; 3. Pravidelný monitoring, poskytovanie informácií a poradenstvo o európskych politikách, európskych podporných programoch a možnostiach; 4. Zapojiť PSK a jeho subjekty do európskych programov, iniciatív, sietí a partnerstiev, aktívne participovať na interregionálnej a nadnárodnej úrovni; 5. Vytvoriť zázemie PSK v Bruseli.²¹

Záväznými dokumentmi medzi PSK a zahraničnými partnermi sú *Dohody o spolupráci, Protokoly o spolupráci, Programy spoločných podujatí, Memorandá, Deklarácie, Vyhlásenia, Listy o zámere* a podobne. V texte sa k nim dostaneme v časti o implementácii a nástrojoch paradiplomatických aktivít. Dohody o spolupráci musia byť okrem riadiacich pracovníkov prerokované a schválené aj zastupiteľstvom samosprávneho kraja a podpísané predsedom samosprávneho kraja. Dohody musia byť takisto zaregistrované/zaevidované príslušným Okresným úradom. Je ich možné nájsť na

²¹ *Vyhodnotenie I. volebného obdobia orgánov samosprávy VÚC*. Prešovský samosprávny kraj, 2005, <https://www.po-kraj.sk/files/zasadnutia/2005/32-zasadnutie-08.12.2005/vyhodnotenie-i-volebneho-obdobia-organov-samospravy-vuc/hodnotenie-psk-2002-2005.pdf> (prístup: 18. 3. 2021).

e-zastupiteľstve²² a ďalších stránkach, kde je možné vyhľadávať nariadenia prijatých PSK od roku 2011.

V roku 2004 bolo prijaté zastupiteľstvom PSK *Všeobecno-záväzná nariadenie č. 5 (VZN č. 5/2004) o poskytovaní dotácií z vlastných príjmov PSK*, ktoré sa mohli týkať aj podpory cezhraničnej spolupráce. Ďalej sem môžeme zaradiť napríklad tieto predpisy PSK:

- Smernica Úradu PSK o tuzemských pracovných cestách a zahraničných pracovných cestách;
- Smernica na zabezpečenie vykonávania zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v podmienkach PSK;
- Smernica na implementáciu projektov financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov EÚ v podmienkach Prešovského samosprávneho kraja;
- Smernica Úradu Prešovského samosprávneho kraja o hospodárení s finančnými prostriedkami na reprezentačné a propagačné účely na Úrade Prešovského samosprávneho kraja;

- Smernica o hospodárení s finančnými prostriedkami na reprezentačné účely Úradu Prešovského samosprávneho kraja pri implementácii Programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko — Slovensko 2014 — 2020;

- Smernica o hospodárení s finančnými prostriedkami na reprezentačné účely Prešovského samosprávneho kraja pri implementácii Programu SK 08 Cezhraničná spolupráca Schéma malých grantov Nórskeho finančného mechanizmu²³.

V kontexte plánovacích aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce je potrebné zdôrazniť, že zástupcovia PSK sú členmi pracovnej skupiny pre prípravu budúceho Programu spolupráce Interreg Poľsko — Slovensko 2021 — 2027 a pracovnej skupiny pre prípravu budúceho Programu spolupráce Interreg NEXT — Maďarsko — Rumunsko — Ukrajina — Slovensko 2021 — 2027. Nemenej dôležitým prínosom rozvoja konkrétnej témy či oblasti regionálneho rozvoja sú tzv. B2B stretnutia, ktorých cieľom je prepájanie subjektov, prevažne malých a stredných podnikov (MSP) na medzinárodnej úrovni a výstupom týchto podujatí je podpora MSP prostredníctvom vytvárania medzinárodných spoluprác a sieťovania.²⁴

²² Uznesenia a návrhy. Informovanie o nariadeniach a uzneseniach VÚC, ich návrhoch a rozhodnutiach predsedu VÚC, <https://www.po-kraj.sk/sk/e-služby/zastupitelstvo/uznesenia-navrhy/> (prístup: 18. 3. 2021).

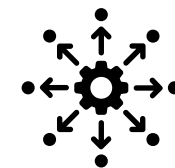
²³ Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

²⁴ Tamže.

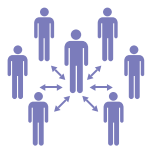

3

Riadenie

Národná legislatíva, ako aj normatívne právne akty samosprávneho kraja jasne vymedzujú, že štatutárom PSK zastupujúcim kraj vo vzťahoch s tretími stranami, vrátane vo vzťahoch so zahraničnými partnermi, je predseda PSK, ktorý je zodpovedný za vedenie kraja. V prvých rokoch fungovania samosprávneho kraja bol zriadený poradný orgán predsedu PSK, *Rada primátorov miest a starostov obcí*²⁵. Dnes podľa organizačného poriadku funguje aj *Rada PSK* alebo *Poradcovia predsedu PSK*. Predseda PSK môže určiť kompetenčný rámec pre *podpredsedov PSK*, ktorí tak teoreticky môžu mať vo svojom portfóliu záležitosti týkajúce sa paradiplomatičských aktivít.

Podľa Organizačného poriadku PSK zabezpečujú implementáciu a riadenie zahraničných vzťahov a cezhraničnej spolupráce tieto organizačné jednotky Úradu PSK:

Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu, ktoré má na starosti medzinárodné a vonkajšie vzťahy a protokol (čiasť aj cezhraničnú spoluprácu) a *Odbor strategického rozvoja a projektového riadenia*, ktorý rieši záležitosti spojené s manažovaním nástrojov cezhraničnej spolupráce. Momentálne (roky 2020 a 2021) na *Oddelení zahraničných vzťahov a protokolu* pracuje spolu s vedúcou oddelenia 7 pracovníčok. Na *Odbore strategického rozvoja a projektového riadenia* pracuje v rámci piatich oddelení vyše 60 pracovníkov a pracovníčok, ale nie všetky oddelenia sa venujú cezhraničnej spolupráci.

52

53

Kompetencie v oblasti medzinárodných vzťahov

Agendu medzinárodných vzťahov má vo svojom portfóliu *Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu*, ktoré vykonáva tieto aktivity: koordinácia zahraničných aktivít samosprávneho kraja v rámci rozvoja medzinárodnej spolupráce s územnými celkami a s orgánmi iných štátov prostredníctvom plánovania, organizovania, realizovania a vyhodnocovania úrovne medzinárodnej spolupráce s územnými celkami alebo orgánmi cudzích štátov vykonávanými regionálne funkcie (respektíve činnosť v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov); príprava a spracovanie medzinárodne záväzných dokumentov (respektíve dokumentov o členstve v medzinárodnom združení) s územnými celkami alebo orgánmi iných štátov. Oddelenie zabezpečuje tiež realizáciu výkonu medzinárodnej spolupráce vyplývajúcej zo zmluvne uzatvorených partnerstiev s partnerskými regiónmi. Nejde o zďaleka komplexný výpočet povinností daného oddelenia, ktoré vykonáva množstvo podporných alebo servisných činností, a to aj technického či administratívneho charakteru.²⁶

²⁶ *Činnosť oddelenia*. Prešovský samosprávny kraj, <https://www.po-kraj.sk/samosprava/predseda/kancelaria-predsedu-psk/oddelenie-zvap/cinnost-oddelenia.html> (prístup: 18. 3. 2021).

Kompetencie v oblasti cezhraničnej spolupráce

Organizačná štruktúra z novembra 2019 na Úrade PSK priniesla zásadnú zmenu v tom, že oblasť cezhraničnej spolupráce spadá pod nový odbor — *Odbor strategického rozvoja a projektového riadenia*, ktorý plní úlohy v oblastiach projektového plánovania, regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia, a to v rámci piatich oddelení. Kompetencie a činnosť niektorých oddelení značne súvisia s cezhraničnou spoluprácou, čo je priamo deklarované v kompetenciách odboru.

Priamo do kompetencií Odboru strategického rozvoja a projektového riadenia patrí spolupráca s Agentúrou regionálneho rozvoja PSK pri príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP), spolupráca pri tvorbe rozvojových stratégií a programov na národnej a medzinárodnej úrovni, spracovanie a aktualizácia odvetvových rozvojových stratégií a programov, podporovanie podnikateľských aktivít v spolupráci so SARIO, RPIC, SOPK, IPC — sieťovanie, vytváranie regionálnych združení a klastrov, vytváranie sietí partnerských organizácií na podporu regionálneho rozvoja, koordinácia a podpora aktivít zameraných na realizáciu Európskych stratégií, aktívna účasť pri príprave a realizácii stratégie EUROPA 2020, podieľanie sa na tvorbe strategických dokumentov, vydávanie podporných stanovísk k projektom v rámci vyhlásených výziev pri implementácii EŠIF, implementácia a manažment jednotlivých projektov, priebežný monitoring a hodnotenie plnenia indikátorov.

²⁵ *Hlavné smery rozvoja medzinárodnej spolupráce PSK*. Prešovský samosprávny kraj, 2002, <https://po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/hlavne-smery-rozvoja-medzinarodnej-spoluprace-psk2002-v1.4.pdf> (prístup: 18. 3. 2021).

Odbor tiež riadi program Interreg Poľsko-Slovensko prostredníctvom Monitorovacieho výboru Programu, kde sa vykonáva schvaľovanie programových dokumentov a kritérií pre výber projektov. Pre potreby mikroprojektov boli zriadené samostatné Monitorovacie výbory pre mikroprojekty takzvané Výbory pre mikroprojekty. Odbor sa podieľa i na riadiacej a koordinačnej činnosti Programu cezhraničnej spolupráce ENI Maďarsko — Slovensko — Rumunsko — Ukrajina.²⁷

Spolupráca spomínaných organizačných zložiek so Zastupiteľstvom PSK je pri plnení pridelených kompetencií cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce významná a z hľadiska rozvoja kraja kľúčová. V zmysle zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), zastupiteľstvo prijíma všetky relevantné rozhodnutia v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce, schvaľuje financovanie cezhraničných a medzinárodných projektov, ako aj všetky Dohody o spolupráci so zahraničnými partnermi.

Spolupráca s organizačnými útvarmi Úradu PSK za účelom komplexného odborného zabezpečenia zahraničnej aktivity je nasledovná:

- komunikácia s vedením Kancelárie predsedu PSK a vedením Kancelárie riaditeľa Úradu PSK. Ide o komunikáciu vo vzťahu k jednotlivým bodom týkajúcich sa zahraničných aktivít, napríklad odsúhlasenie programu zahraničnej aktivity; odsúhlasenie relevantných dokumentov vo vzťahu k predmetnej zahraničnej aktivite (dohody, materiály, projekty a podobne); zabezpečenie splnenia požiadaviek zo strany vedenia PSK k predmetnej zahraničnej aktivite;
- komunikácia s právnym oddelením Úradu PSK, pokiaľ sa jedná o dohody, memorandá, deklarácie, vyhlásenia, zámery o spolupráci a podobne, v zmysle posúdenie súladu obsahu dokumentu s legislatívou SR, zákonmi platnými pre VÚC;
- komunikácia s Odborom financií Úradu PSK vo veciach finančných nákladov spojených s technicko-organizačným zabezpečením zahraničných aktivít. Tu ide o priamu súvislosť a naviazanosť na rozpočet PSK;
- komunikácia s relevantnými organizačnými útvarmi Úradu PSK, ak ide napríklad o zabezpečenie súčinnosti pri príprave podkladových materiálov (v prípade potreby);
- komunikácia s Oddelením komunikácie a propagácie Úradu PSK, v prípade vypracovania príhovoru predsedu PSK (v prípade potreby). Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu v spolupráci s Oddelením komunikácie

54

55

a propagácie pripravuje aj tlačové správy o cezhraničných aktivitách PSK;

- komunikácia s členmi delegácie PSK, ak ide o vypracovanie a následne poskytnutie relevantných podkladových materiálov k zahraničnej aktivite.

Ďalej je to spolupráca so subjektmi financovanými z rozpočtu PSK, respektíve v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, za účelom komplexného odborného zabezpečenia zahraničnej aktivity. Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu vykonáva tiež v rámci vonkajších vzťahov koordinačnú úlohu pri zabezpečení komunikácie medzi Združením SK8 a PSK na úrovni predsedu PSK.

Do realizácie cezhraničnej spolupráce PSK sú zapojené ďalšie odbory Úradu PSK, ako aj iné inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK. Pri rozvoji cezhraničnej spolupráce spolupracujú aj nasledovné organizácie, ktoré sú zriadené PSK: Agentúra regionálneho rozvoja PSK, Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska, Inovačné partnerské centrum. Do samotnej realizácie cezhraničnej spolupráce sú ďalej zapojené organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK (stredné školy, školský internát, škola v prírode, sociálne zariadenia, kultúrne zariadenia, Správa a údržba ciest PSK) — v závislosti od oblasti, v ktorej sa cezhraničná spolupráca uskutočňuje.

Z hľadiska podávania žiadostí o projekty a ich následnej implementácie je PSK personálne poddimenzovaný,

je zrejмый nedostatok personálnych kapacít s dostatočnou odbornou praxou v oblasti projektového riadenia. Pokiaľ sa PSK plánuje zapájať do medzinárodných projektov v budúcnosti (ako prijímateľ) je vhodné navýšiť personálne kapacity. Vo všeobecnosti PSK disponuje odbornými kapacitami, ktoré sú schopné vypracovávať a implementovať projekty, ale v niektorých prípadoch je potrebné zapojiť aj externých dodávateľov, ktorí vnášajú do projektov prídavnú hodnotu na základe ich skúseností (napríklad odborníci v oblasti štátnej pomoci, marginalizovaných skupín, vzdelávania a pod.).

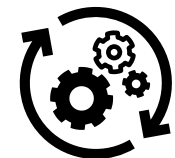
Oblasť, v ktorej má PSK veľmi dobre vybudované kapacity, je riadenie procesov, schém a nástrojov cezhraničnej spolupráce. PSK bol Regionálnym sprostredkovateľským orgánom Programu Interreg IIIA Poľsko — Slovensko 2004 — 2006, Infobodom Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko — Slovensko 2007 — 2013 a Regionálnym kontaktným bodom pre Program Interreg V-A Poľsko — Slovensko 2014 — 2020. Pracovníci Úradu PSK spravovali predovšetkým programy cezhraničnej spolupráce a zabezpečovali výkon kompetencií pre nástroje cezhraničnej spolupráce, ale poskytovali aj konzultačnú činnosť, napr. v rámci Programov ENPI, resp. ENI (Branch Office). Tieto kapacity z oblasti riadenia procesov sú zároveň dostatočne odborne i jazykovo vybavené aj pre projektovú úroveň, ide predovšetkým o projektový, finančný a kontrolný manažment.²⁸

²⁸ Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

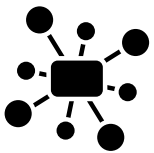
²⁷ Kompetencie a činnosť odboru. Odbor strategického rozvoja a projektového riadenia — kompetencie, <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/urad/odbor-srpr/kompetencie/> (prístup: 18. 3. 2021).

4

Implementácia,
nástroje
a financovanie

Prehľad cezhraničnej spolupráce

59

4.1.

Prvé regionálne kontakty PSK boli nadviazané s Pardubickým krajom v Českej republike (ČR), kde sa uskutočnila prvá oficiálna návšteva predstaviteľov PSK v apríli 2002. S cieľom koordinácie a riadenia spolupráce bola vytvorená Spoločná koordinačná rada pre spoluprácu a medziregionálna spolupráca medzi obidvoma kraji sa uskutočňovala v zmysle Plánov spoločných akcií na jednotlivé roky.

K budovaniu slovensko-poľských vzťahov na regionálnej úrovni prispelo vymenovanie vtedajšieho predsedu samosprávneho kraja za člena slovensko-poľskej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v polovici roka 2002. Následne bola vyvolaná spolupráca s Malopoľským vojvodstvom v auguste 2002. Malopoľské vojvodstvo patrí medzi tých zahraničných partnerov, s ktorými spolupráca PSK bola v danom období najrozsiahlejšia. V súčasnom období je najrozsiahlejšia spolupráca s Podkarpatským vojvodstvom. Pre potreby riadenia spolupráce bol vytvorený spoločný Riadiaci výbor pre spoluprácu, ktorý na svojom prvom zasadnutí v roku 2004 zdefinoval jednotlivé priority spolupráce a vypracoval spoločný Vykonávací protokol na roky 2004 – 2005. Konkrétnym výsledkom ďalších rokovaní vtedajšieho Odbor regionálneho rozvoja a cestovného ruchu so vznikom

v roku 2002 bolo predloženie cca 20 takzvaných malých projektov inštitúciami na území Prešovského samosprávneho kraja v rámci programu PHARE CBC a jedného investičného projektu. S Podkarpatským vojvodstvom sa vtedy nepodarilo nadviazať hlbšie kontakty, ale expertné rokovania priniesli predloženie cca 16 takzvaných malých projektov cez PHARE CBC zo strany subjektov v PSK.

PSK nadviazalo medzinárodnú spoluprácu aj mimo krajín EÚ, napríklad s Vologodskou oblasťou Ruskej federácie, ktorá pretrváva do súčasnosti. Bolo iniciované z dôvodu pokračovania v prerušených kontaktoch spolupráce Krajského úradu v Prešove s danou oblasťou. Krajský úrad v Prešove mal dokonca podpísané memorandum o spolupráci s Vologodskou oblasťou. Ešte počas roka 2002 delegácia na čele s gubernátorom oblasti navštívila PSK a recipročne predstavitelia PSK a ďalší členovia delegácie navštívili Vologodskú oblasť.

S ukrajinskými partnermi sa v úplných začiatkoch fungovania regionálnej samosprávy v Prešove nepodarilo nadviazať hlbšiu spoluprácu. Prvé kontakty s Ivano-Frankivskou oblasťou boli nadviazané v júni 2004, kedy sa uskutočnila

oficiálna návšteva delegácie PSK v Ivano-Frankivskej oblasti. Cieľom návštevy bolo nadviazanie oficiálnych kontaktov predstaviteľov regiónov. Kontakty s predstaviteľmi Zakarpatskej oblasti boli zo začiatku sporadické a svojou úrovňou a rozsahom neprerástli do úrovne rozvoja spolupráce. Obe strany sa stretávali len v rámci podujatí organizovaných inými subjektmi. Podpísanie Spoločného vyhlásenia, ako dokumentu usmerňujúceho rozvoj vzťahov a spolupráce do doby podpísania dohody o spolupráci. Na báze predmetného dokumentu sa rozvoj spolupráce orientoval najmä do oblasti účasti na rokovaní o spoločnej stratégii rozvoja cezhraničnej spolupráce Karpaty 2003 — 2011, v rámci zasadnutí medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu.

Nový rozmer a priestor nadobudla spolupráca po vstupe SR do EÚ a po politických zmenách a novom kurze v zahraničnej politike Ukrajiny a po zmenách na administrácii Zakarpatskej oblasti. V marci 2005 v Užhorode bola podpísaná dohoda o spolupráci a boli posúdené obojstranné možnosti rozvoja spolupráce a stanovené konkrétne oblasti a aktivity. Následne po uskutočnenej návšteve získala spolupráca nové impulzy. Uskutočnili sa obojstranné rokovania k otázkam prípravy a realizácie spoločných projektov v rámci susedského programu EÚ Slovensko — Maďarsko — Ukrajina Interreg IIIA/TACIS v spolupráci s Agentúrou regionálneho rozvoja PSK, o možnostiach realizácie spoločnej stratégie rozvoja cezhraničnej spolupráce Karpaty 2003 — 2011 spoločne s regiónmi Maďarska, Rumunska, Poľska. Výsledkom rokovaní boli spoločné dohody na

realizáciu projektov, kde v rámci prvej výzvy susedského programu EÚ bolo podaných 17 projektov v rámci kraja.

Pokiaľ ide o ďalšie medzinárodné aktivity, PSK aktívne spolupracuje s Košickým samosprávnym krajom, Zakarpatskou oblastnou štátnou administráciou a Zakarpatskou oblastnou radou pri organizovaní podujatia „Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva“ na slovensko-ukrajinskej hranici. Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva je medzinárodné kultúrne a spoločenské podujatie, ktorého sa každoročne zúčastňujú jednak predstavitelia štátnych orgánov, ako aj predstavitelia regionálnej a miestnej samosprávy, podnikateľské subjekty, organizácie, inštitúcie a občania v prihraničných oblastiach Slovenska a Ukrajiny. Počas „Dňa priateľstva — dobrosusedstva“ zástupcovia oboch krajín každoročne podpisujú Vykonávací protokol k Memorandu o spolupráci medzi PSK, Košickým samosprávnym krajom, Zakarpatskou oblastnou štátnou administráciou a Zakarpatskou oblastnou radou. Vykonávací protokol zahŕňa aktivity v oblastiach regionálneho rozvoja, vzdelávania, kultúry a cestovného ruchu, pomoci a rozvoja spolupráce na úrovni miestnej samosprávy a sociálnych služieb a životného prostredia.²⁹

²⁹ Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

60

61

PSK nadviazalo kontakty aj s Asociáciou regionálnych a miestnych orgánov a regiónom More a Romsdal v Nórskom kráľovstve či talianskym regiónom Abruzzo. Vzájomné kontakty s francúzskymi subjektmi boli nadviazané v roku 2002 v rámci tzv. slovensko-francúzskej decentralizovanej spolupráce. V rámci tohto procesu boli nadviazané tiež kontakty s predstaviteľmi Generálnej rady departementu (okresu) Horné Pyreneje. Projekty mali byť zamerané najmä na oblasť rozvoja cestovného ruchu v PSK.³⁰

Zapájaním sa do medzinárodných projektov vie PSK jednoznačne prispieť k presadzovaniu cieľov jednotlivých miest, organizácií a podnikov v rámci regiónu.³¹ V rámci rozvoja medzinárodných vzťahov zapája PSK do relevantných aktivít rôzne podnikateľské subjekty pôsobiace na území kraja. Ide predovšetkým o prezentačné aktivity PSK v zahraničí (veľtrhy, fóra), cieľom ktorých je posilniť rozvoj

³⁰ Vyhodnotenie I. volebného obdobia orgánov samosprávy VÚC. Prešovský samosprávny kraj, 2005, <https://www.po-kraj.sk/files/zasadnutia/2005/32-zasadnutie-08.12.2005/vyhodnotenie-i-volebneho-obdobia-organov-samospravy-vuc/hodnotenie-psk-2002-2005.pdf> (prístup: 30. 5. 2020); Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a medzinárodnej spolupráce PSK za rok 2006 v kontexte s uzatvorenou zmluvnou záhladiou. Prešovský samosprávny kraj, 2006, https://www.po-kraj.sk/files/dokumenty-odborov/medzinarodna-spolupraca/medzinarodna_spolupraca_psk_2006_vyhodnotenie.pdf (prístup: 18. 3. 2021).

³¹ Prílohami tohto dokumentu sú Sumarizácia medzinárodných aktivít PSK podľa partnerských regiónov za obdobie 2014 — 2019, Sumarizácia podľa pravidelných medzinárodných podujatí PSK za obdobie 2014 — 2019 a Zoznam cezhraničných a medzinárodných projektov a aktivít PSK. Tieto sumarizácie vypracovali zodpovedné organizačné útvary Úradu PSK.

podnikateľského aspektu v PSK a prilákať do kraja zahraničných investorov. Príkladom takýchto aktivít je napríklad účasť PSK na nasledujúcich podujatiach: *Ekonomické fórum v Krynici-Zdrój* (každoročne, Poľsko); *CEEC Investment & Trade Expo 2018* (Peking, Čína); *január 2019 — medzinárodné veľtrhy REGIONTOUR a GO zamerané na cestovný ruch* (Brno, Česká republika).

Vo výskumných rozhovoroch pracovníci PSK konštatovali, že zapojenie PSK do medzinárodných projektov nie je najoptimálnejšie. Nielen partnerstvo s Európskou komisiou v kontexte realizácie medzinárodných projektov (s jasným cieľom a očakávaným výstupom), taktiež zapájanie sa do medzinárodných sietí (ako napr. EEN, ENRD, Horizon Europe, Life, Erasmus, Europe for Citizens...) je nedostatočné a vidia v týchto aktivitách priestor pre väčšiu angažovanosť PSK. Viackrát zmieneným negatívom je aj to, že od 1. 8. 2018 nie je zastúpenie PSK v Bruseli personálne obsadené. V súčasnosti vedenie PSK vzhľadom na optimalizačné opatrenia prijímané v súvislosti s ekonomickými dopadmi epidemiologickej situácie na rozpočet PSK, z uvedeného dôvodu oficiálne ukončil nájom kancelárskych priestorov v Bruseli ku dňu 30. 11. 2020.³²

³² Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

Hlavné motívy pre vznik paradiploematických aktivít by sa dali zhrnúť nasledovne: spolupráca s najbližšími prihraničnými regiónmi je praktická z hľadiska „blízkości“, či už ide o blízkosť geografickú („susedskú“), naviazanosť na spoločnú históriu, absencia kultúrnej alebo jazykovej bariéry, známosť prostredia a prepojenosť infraštruktúry. Okrem toho, existujú prepojenia a väzby z minulosti alebo prítomnosti v iných podobách (rodinné zväzky, ekonomická spolupráca a podnikanie, turizmus, kultúra a podobne).

Spolupráca na schengenskej hranici sa však i napriek blízkosti rozvíjala pomalšie, ale opäť to bola podpora najmä z EÚ, ktorá primäla región, aby sa spolupráca s blízkymi regiónmi na Ukrajine prehlbovala. Finančné prostriedky EÚ smerujúce do podpory jednotlivých projektov, ktorých výsledkom je predovšetkým evidentný rozvoj regiónu v rôznych oblastiach, je jedným z kľúčových motívov paradiploematických aktivít.

PSK sa inšpiroval rôznymi grantovými schémami a podporými programami európskych a medzinárodných inštitúcií. Do veľkej miery región pragmaticky nastavil paradiploematické aktivity tak, aby pomáhal zabezpečiť a koordinoval

prínos financií do regiónu. Samozrejme, región to robil v rámci svojich možností — ľudských zdrojov a legislatívnych nastavení, pričom úloha regiónov nebola z hľadiska legislatívy pri prerozdeľovaní financií z európskych fondov doposiaľ kľúčová a podstatnejšie právomoci mala územná samospráva (mestá, obce). Z rozhovorov s pracovníkmi Úradu PSK však vyplýva, že inšpiráciou pre kraj by mohol byť poľský systém riadenia eurofondov. Poľský model je menej zaťažený byrokraciou a je efektívnejší. Na rôznych fórach oficiálneho i neoficiálneho charakteru boli nastolené a otvárané otázky o zjednodušení systému, jeho väčšej decentralizácii a posilnení právomocí regiónov na Slovensku v dotknutých otázkach.³³

³³ Tamže.

Prehľad zmluvných vzťahov PSK a ich finančný prínos

4.2.

65

V tejto časti ponúkame výsledky auditu medzinárodných zmlúv PSK. Pokiaľ ide o zmluvné vzťahy cezhraničnej spolupráce, tie možno rozdeliť podľa typu právnej sily možno rozdeliť na dohody, memorandá, vyhlásenia, a i. (deklarácie, listy o zámere, atď.). PSK má s desiatimi regiónmi podpísanú dohodu o spolupráci, memorandum má podpísané s čínskou provinciou Hebei (ak nerátame trilaterálne memorandum podpísané s Pardubickým krajom a Zakarpatskou oblasťou, s ktorými má PSK podpísané aj samostatné dohody o spolupráci). PSK má aj dve spoločné vyhlásenia, ktoré majú najmenšiu právnu silu a sú v podstate iba formálnou deklaráciou predpokladajúcou budúcu možnú spoluprácu.

Tabuľka č. 1: Prehľad zahraničných partnerov PSK (2001 – 2019)

	REGIÓN	ŠTÁT	Vznik	Zánik
DOHODA O SPOLUPRÁCI	More a Romsdal	Nórske kráľovstvo	18. 12. 2002	—
	Horné Pyreneje	Francúzska republika	08. 11. 2005	—
	Zakarpatská oblasť	Ukrajina	15. 03. 2005	—
	Pardubický kraj	Česká republika	22. 10. 2002	—
	Malopoľské vojvodstvo	Poľská republika	14. 10. 2003	—
	Podkarpatské vojvodstvo	Poľská republika	16. 10. 2008	—
	Abruzzo	Talianska republika	16. 09. 2003	—
	Vojvodina	Srbská republika	26. 11. 2014	—
	Dubrovnicko-neretvianska župa	Chorvátska republika	22. 04. 2017	—
	Vologodská oblasť	Ruská federácia	29. 06. 2004	—
MEMORANDUM	Pardubický kraj a Zakarpatská oblasť*	Česká republika a Ukrajina	14. 09. 2013	—
	Hebei	Čínska ľudová republika	17. 06. 2016	—
VYHLÁSENIE	Provence-Alpes-Cote d'Azur	Francúzska republika	25. 11. 2019	—
	Ivano-Frankivsk	Ukrajina	02. 06. 2004	—

*V tomto prípade ide o Memorandum o rozvoji trojstranných vzťahov a spolupráce PSK, Pardubického kraja, Zakarpatskej oblasti štátnej administrácie.
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2020.

66

67

V tabuľke sa nenachádzajú napríklad *partnerské zmluvy k projektom* (v rámci jedného projektu bolo zapojené aj Sliezske vojvodstvo z Poľskej republiky), *zámersy o spolupráci* týkajúce sa projektov, *zmluvy o poskytnutí finančných príspevkov, dohody o spolupráci a financovaní projektov* a iné *projektové zmluvy*. Spomenúť však môžeme *Memorandum o vzájomnej spolupráci medzi PSK a Svetovým združením Slovákov v zahraničí*, podpísané 29. septembra 2018.

Primárne sme vychádzali z informácií o počte spoločne realizovaných projektov. Ide o objektívne merateľné kritérium, ktoré vypovedá o tom, či a v akej miere regióny spolupracovali naprieč sledovaným obdobím rokov 2001 až 2019. Ako zdroj informácií o realizovaných projektoch slúžili informácie poskytnuté PSK, oficiálna internetová stránka PSK a ďalšie voľne dostupné zdroje projektov cezhraničnej, nadnárodnej aj medziregionálnej spolupráce a pridružených programov EÚ. Za projekty realizované v spolupráci s partnerským regiónom boli považované aj prípady, kedy sa jednalo o spoluprácu organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja. Keďže pri mnohých projektoch spätne nie je možné zistiť, či boli realizované ako

priamy dôsledok zmluvného partnerstva alebo sa regióny v konzorciu partnerov ocitli len náhodou, všetky prípady spoločného výskytu v projekte boli zaradené medzi projekty uskutočnené v rámci partnerstva.

Za fungujúce partnerstvo považujeme pokiaľ partneri v sledovanom období pravidelne spolupracovali na viacerých projektoch (minimálne päť projektov). Za čiastočne fungujúce označujeme prevažne príležitostné spolupráce, kde bolo partnerstvo aspoň v jednom projekte. Nefungujúce partnerstvá sú tie, kde za existenciu trvania zmluvného vzťahu nebol realizovaný žiadny spoločný projekt. Okrem celkového počtu spoločne realizovaných projektov sme skúmali aj finančný prínos jednotlivých projektov pre PSK a zdroje financovania. Väčšina zo skúmaných projektov boli spolufinancované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, resp. obdobných fondov (Nórsky finančný mechanizmus a podobne) v predchádzajúcich rozpočtových obdobiach EÚ. Pod pojmom finančný prínos projektu rozumieme sumu alokovanú pre PSK ako partnera projektu, po odpočítaní nákladov na spolufinancovanie z vlastných zdrojov.

Tabuľka č. 2: Priamy finančný prínos v eurách, percentuálny podiel zo spolupráce na spoločných projektoch pre PSK a počet spoločných projektov s PSK

ZMLUVNÁ STRANA SPOLUPRÁCE S PSK	FINANČNÝ PRÍNOS PRE PSK ZO VZÁJOMNEJ SPOLUPRÁCE V EURÁCH	PERCENTUÁLNY PODIEL ZO VZÁJOMNEJ SPOLUPRÁCE NA FINANČNOM PRÍNOSE PRE PSK	POČET SPOLOČNÝCH PROJEKTOV S PSK
ABRUZZO (IT)	34 100 €	0,05 %	2
DUBROVNIČKO-NERETVIANSKA ŽUPA (HR)	34 100 €	0,05	1
HEBEI (ČÍNSKA ĽUDOVÁ REPUBLIKA)	0 €	—	—
HORNÉ PYRENEJE (FR)	0 €	—	—
IVANO-FRANKIVSK (UA)	70 000 €	0,12 %	2
MALOPOĽSKÉ VOJVODSTVO (PL)	17 111 868 €	28,05 %	16
MORE A ROMSDAL (NOR)	1 565 834 €	2,56 %	1
NEZARADENÉ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE (INÉ REGIÓNY)	14 060 227 €	23,05 %	
PARDUBICKÝ KRAJ (ČR)	0 €	—	1
PARDUBICKÝ KRAJ (ČR) + ZAKARPATSKÁ OBLASŤ (UA)	0 €	—	—
PODKARPATSKÉ VOJVODSTVO (PL)	23 121 340 €	37,90 %	25
PROVENCE-ALPES-COTE D'AZUR (FR)	0 €	—	—
SLIEZSKÉ VOJVODSTVO (PL)	3 733 464 €	6,11 %	1
VOJVODINA (SRB)	0 €	—	—
VOLOGODSKÁ OBLASŤ (RUS)	0 €	—	—
ZAKARPATSKÁ OBLASŤ (UA)	1 287 920 €	2,11 %	5

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2020.

Celkový finančný prínos pre PSK zo spoločných projektov predstavuje 61 018 855,33 €. Z tohto pohľadu sa javí ako najprínosnejšia spolupráca s Podkarpatským vojvodstvom a Malopoľským vojvodstvom. Upriamiť pozornosť možno aj na Sliezske vojvodstvo, s ktorým nemá PSK nijaký zmluvný vzťah ohľadom cezhraničných vzťahov, ale jediný spoločný projekt cez partnerskú zmluvu priniesol PSK viac ako 3,7 milióna eur.

Avšak, takmer štvrtinu z celkového finančného prínosu predstavujú nezaradené projekty a spolupráce. Pre vysvetlenie, ide väčšinou o strešné projekty v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020 alebo iné projekty (Robinwood; Sm@rt Region; RAPIDE- Regional Action Plans for Innovation Development and Enterprises; Open Social Innovation policies driven by co-creative Regional Innovation eco-systemS (OSIRIS); Projektová zmluva o partnerstve — Interreg Európa-PRO-METEUS; ENTER-transfer; Zámer o spolupráci (Catching up regions); Recapture the Fortress Cities (RFC)).

Samozrejme, finančný prínos sa nedá z rôznych príčin vykázať úplne exaktne, ale vytvára obraz o intenzite cezhra-

ničnej spolupráce v oblasti spoločných projektov s jednotlivými partnermi. Zároveň, je veľmi ťažké vyhodnotiť nefinančný prínos, čo dokazuje aj to, že niektoré regióny mali s PSK spoločné projekty bez priameho finančného prínosu pre PSK. Asi najlepším príkladom je Pardubický kraj, ktorý je dodnes v rámci PSK považovaný za solidárneho a stabilného partnera, a to napriek zisteniam prezentovaným v tabuľke č. 2.

68

69

Financovanie paradiplomatických aktivít

71

4.3.

finančné prostriedky na realizáciu medzinárodných vzťahov sú poskytované z rozpočtu PSK³⁴ na základe plánovaných aktivít medzinárodnej spolupráce uvedených v príslušných programových rozpočtoch. Spolu s *Plánom zahraničných aktivít* je každoročne predkladaný aj *Návrh na bežné výdavky* súvisiace s výkonom medzinárodnej agendy. V prípade financovania spoločne dohodnutých aktivít v rámci spolupráce so zahraničnými partnerskými regiónmi sa systém financovania riadi konkrétnymi klauzulami v príslušných zmluvách a iných relevantných záväzných dokumentoch.

V prípade projektových partnerstiev sú činnosti súvisiace s prehlbovaním partnerstiev súčasťou projektových rozpočtov, a teda sú takmer v plnej miere financované z externých zdrojov EÚ (85%) (Európsky fond regionálneho rozvoja; EFRR). Projekty realizované prostredníctvom rôznych programov cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce sú financované z 85% z prostriedkov EFRR, napríklad Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko — Slovensko

³⁴ *Rozpočet Prešovského samosprávneho kraja. Rozpočet a záverečný účet*, <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/udaje/rozpocet-psk/> (prístup: 18. 3. 2021).

2014 — 2020 je financovaný 85 % zo zdrojov EFRR, 10 % zo zdrojov štátneho rozpočtu SR a 5 % predstavuje povinné spolufinancovanie zo strany PSK. Nakoľko program funguje na princípe refundácie vzniknutých výdavkov, je PSK nútený prefinancovať dané projekty z vlastných zdrojov, ktoré sa mu vrátia vo výške 95 % na základe refundácie z EFRR a štátneho rozpočtu SR. Zároveň PSK poskytuje organizáciám financovaným z rozpočtu PSK finančné prostriedky na prefinancovanie projektov do doby refundácie finančných prostriedkov zo strany relevantných inštitúcií vo forme dotácií.

Spôsoby získavania finančných zdrojov sú nasledovné: prostredníctvom účasti v medzinárodných projektoch, prostredníctvom účasti v medzinárodných sieťach, využívaním nástrojov Európskej komisie na podporu regionálnych kapacít, napríklad využívaním TAIEX³⁵ za účelom výmeny informácií a relevantných skúseností pri zavádzaní európskej legislatívy do národnej legislatívy.³⁶

³⁵ TAIEX – Technical Assistance and Information Exchange instrument. Ide o nástroj technickej pomoci a nástroj na výmenu informácií Európskej komisie. TAIEX podporuje orgány verejnej správy pri aproximácii, uplatňovaní a presadzovaní právnych predpisov EÚ, ako aj pri uľahčovaní výmeny najlepších postupov EÚ. Je do veľkej miery riadený potrebami a poskytuje príslušné odborné znalosti prispôbené na krátke riešenie problémov. Pozri: *European Neighbourhood Policy And Enlargement Negotiations. TAIEX*. Európska komisia, 2020, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/tenders/taix_en (prístup: 18. 3. 2021).

³⁶ *Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy*. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

Pre ilustráciu ponúkame pár informácií zo Záverečného účtu PSK za rok 2019. Finančné prostriedky boli prijaté z EÚ a ŠR pre oblasť projektov v objeme 1 048 986 €, a z toho na cezhraničnú spoluprácu PL — SK 851 171 €. V rámci oblasti financovania — Projekty sú rozpočtované a sledované prostriedky určené na financovanie projektov z fondov EÚ a iných finančných mechanizmov implementovaných Úradom samosprávneho kraja ako aj organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK. V rámci tejto oblasti boli v roku 2019 vykazované aj výdavky na financovanie príspevkovej organizácie Energetická agentúra Smart Regiónu PSK, výdavky na odbor SO pre IROP, odbor cezhraničných programov, odbor implementačnej jednotky ELENA, na Informačno-poradenské centrum pre EŠIF (IS IPC), ktorý je súčasťou Úradu samosprávneho kraja a na financovanie ďalších projektov implementovaných Úradom PSK a organizáciami v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Schválený rozpočet bežných výdavkov pre túto oblasť bol 6 475 000 € a ku koncu sledovaného obdobia bol upravený o finančné prostriedky z EÚ, iných finančných mechanizmov a ŠR a úprav medzi oblasťami rozpočtu PSK na celkový objem 8 707 169 €. Finančné prostriedky boli určené na projekty implementované Úradom PSK v objeme 4 346 459 € a na projekty implementované organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK 1 457 508 €. Nerozpísaná rezerva zostala v objeme 2 903 202 €. Podľa zdrojov financovania je upravený rozpočet za oblasť Pro-

jekty nasledovný: EÚ a ŠR SR 2 741 407 € Vlastné zdroje PSK 5 957 300 € Granty prijaté v rámci IJ ELENA / EIB 8 462 €.³⁷

Možnosťou zefektívniť medzinárodnú spoluprácu je napríklad vytvorenie spoločných fondov na financovanie konkrétnych projektov tak, aby ich cezhraničná spolupráca bola menej závislá na financovaní z programov EÚ. Takáto spolupráca by bola prístupnejšia, efektívnejšia a cielenejšia pokiaľ hovoríme o konkrétnych dopadoch na menšie samosprávy a viac bude reflektovať konkrétne potreby regiónov. Napríklad vytvorenie Spoločného fondu na rozvoj prihraničného územia so susediacimi regiónmi za účelom realizácie spoločných investícií do kultúrnej infraštruktúry by mohlo pomôcť k realizácii investícií ako celku a eliminovať by sa problémy, že jeden z partnerov nezíska podporu zo zdrojov infraštruktúry v predmetnej výzve a investícia je dokončená iba na jednej strane hranice.³⁸

³⁷ Záverečný účet PSK za rok 2019. Prešovský samosprávny kraj, 2020, <https://www.po-kraj.sk/files/dokumenty-psk/rozpocet/2019/zu/zu2019.pdf> (prístup: 18. 3. 2021).

³⁸ Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

Ďalšie nástroje paradiplomatických aktivít

75

4.4.

PSK momentálne nemá regionálne zastúpenie v Bruseli, v minulosti však kraj toto zastúpenie mal (pozri tiež 1. a 2. časť). Zastúpenie by malo zabezpečovať tieto aktivity: reprezentáciu kraja a presadzovanie záujmov PSK v štruktúrach EÚ so sídlom v Bruseli, zabezpečenie strategickej komunikácie presadzujúcej záujmy PSK podľa odsúhlasených priorít (informovanie o regionálnej a kohéznej politike a výzvach grantových programov EÚ vhodných pre regionálnu a lokálnu samosprávu, zariadenia v pôsobnosti PSK).

Súčasťou práce zastúpenia PSK v Bruseli by mal byť aj branding — propagácia regiónu a prezentácia jeho úspešných projektov, zlepšenie viditeľnosti a propagácie kraja v zmysle smart marketingu a komunikácie navonok; analýza ďalšej perspektívy kraja v rámci európskych štruktúr a grantových programov, zhromažďovanie informácií o investičných príležitostiach pre kraj; vytváranie networkingu so združeniami regiónov a podnikov v Bruseli; aktívna súčinnosť a spolupráca v rámci EÚ iniciatív, do ktorých je už kraj zapojený (napríklad spomínaný Catching-up regions); aktivity vo vzťahu k pravidelným zasadnutiam Výboru regiónov; spolupráca a súčinnosť s ostatnými úspeš-

nými regionálnymi zastúpeniami, výmena informácií, know-how a skúseností.³⁹

Z tohto pohľadu sa zdá byť zastúpenie PSK v Bruseli kľúčovým nástrojom pre rozvoj paradiplomatických aktivít PSK a jeho absencia negatívne ovplyvňuje paradiplomatické procesy samosprávneho kraja. Nie je to však jediný nástroj, ktorý ma PSK k dispozícii, ak nerátame činnosť organizačných zložiek Úradu PSK.

PSK má zriadenú *Agentúru regionálneho rozvoja PSK*, ktorá má napríklad poskytovať konzultačné služby súvisiace s prípravou a realizáciou programov a projektov, koordinovať práce na príprave programov, projektov a ďalších dokumentov, organizovať školenia zamerané na zvýšenie povedomia o európskej regionálnej politike, o možnostiach podpory regionálneho rozvoja a na zvýšenie administratívnych kapacít na prípravu a čerpanie fondov EÚ v rámci

³⁹ Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

regiónu, propagovať región doma a v zahraničí a získavať investorov pre región, pripravovať, koordinovať a realizovať aktivity cezhraničnej spolupráce a spolupracovať so všetkými slovenskými a zahraničnými organizáciami a inštitúciami, ktoré majú záujem pomôcť naplniť poslanie a ciele združenia.⁴⁰

Z pohľadu iného zastúpenia PSK v európskych inštitúciách má pre PSK ako regionálnu samosprávu v rámci organizačnej štruktúry Rady Európy najväčšiu relevanciu *Kongres miestnych a regionálnych samospráv*, ktorého cieľom je posilňovanie demokracie na miestnej a regionálnej úrovni. Kongres pomáha členským štátom najmä s praktickou stránkou v procese budovania efektívnej miestnej a regionálnej samosprávy. Kongres sa skladá z dvoch komôr: Komora miestnych samospráv a Komora regiónov. V delegácii stálych zástupcov v Kongrese však v súčasnosti chýba predstaviteľ Prešovského samosprávneho kraja, čo však nezávisí priamo na rozhodnutí PSK.⁴¹

⁴⁰ O nás, <https://www.arrpsk.sk/> (prístup: 18. 3. 2021).

⁴¹ Slovensko zastupuje delegácia piatich zástupcov a piatich náhradníkov (zložená zo zástupcov nominovaných Združením miest a obcí Slovenska). Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, 2018, https://www.mzv.sk/zahranicna_politika/ludske_prava-rada_euroopy (prístup 18. 3. 2021).

Traja poslanci Zastupiteľstva PSK sú aktuálne členmi Výboru regiónov. Od februára 2017 reprezentuje PSK vo Výbore regiónov Miloslav Repaský, poslanec pri Zastupiteľstve PSK (nominant za Združenie SK8) začína v politickej skupine EA (European Alliance) a v komisiách ECON (Commission for Economic Policy) a NAT (Commission for Natural Resources). Od januára 2020 je členom Výboru regiónov aj Andrea Turčanová, primátorka mesta Prešov a poslankyňa pri Zastupiteľstve PSK (nominantka za ZMOS a ÚMS), ktorá pracuje v politickej skupine EPP (European People's Party) a je členkou komisie NAT (Commission for Natural Resources) a komisie SEDEC (Commission for Social Policy, Education, Employment and Culture). Súčasným členom (od februára 2017) Výboru regiónov je aj Ján Ferenčák, primátor mesta Kežmarok a zároveň poslanec Zastupiteľstva PSK (nominant za ZMOS a ÚMS), ktorý patrí do politickej skupiny PES (Party of European Socialists) a je členom komisie ECON (Commission for Economic Policy) a členom komisie ENVE (Commission for Environment, Climate change and Energy).⁴²

Prihraničné oblasti jednotlivých štátov v porovnaní s vnútroštátnymi regiónmi sú menej rozvinuté, štrukturálne slabšie s obmedzenou obchodnou, hospodárskou a dopravnou infraštruktúrou. Záujmom PSK by mala byť snaha o rozvoj týchto regiónov s cieľom odstrániť rozdiely rozvoja infraš-

⁴² Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

truktúry a zvýšenie životnej úrovne obyvateľov v týchto regiónoch. Jedným z nástrojov, ktorý sa pokúša o zmiernenie rozdielov medzi regiónmi najmä v hospodárskom vývoji a ekonomickej úrovni je práve cezhraničná spolupráca. PSK napríklad deklaroval podporu Podkarpatskému vojvodstvu vo vzťahu k vypracovaniu a implementovaniu Makroregionálnej stratégie pre Karpaty, keďže jedným z cieľov Európskej územnej spolupráce je podporovať vytváranie makroregiónov, v ktorých dochádza k eliminácii bariér medzi národmi a hranicami medzi geograficky blízkymi krajinami.⁴³

Pokiaľ ide o cezhraničné projekty (projekty cezhraničnej spolupráce Poľsko — Slovensko) miera zapojenia PSK je dostatočná, avšak, pokiaľ ide o iné projekty medzinárodnej spolupráce, miera zapojenia kraja je nižšia (na základe štatistík, ktoré sú bežne dostupné na webových stránkach týchto programov — Slovensko je výrazne pod priemerom zapájania sa do medzinárodných projektových partnerstiev). PSK momentálne implementuje 2 takéto projekty, Agentúra regionálneho rozvoja PSK implementuje taktiež 2 projekty a mesto Kežmarok 1. Dôvodom je slabá informovanosť o prínosoch pre mesto či región a tiež jazyková bariéra.⁴⁴

Jedným z najefektívnejších spôsobov zapojenia iných aktérov na území kraja do rozvoja cezhraničnej spolupráce je participácia PSK v Európskom zoskupení územnej spolu-

⁴³ Tamže.

⁴⁴ Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

práce, buď vytvorením nového prípadne viacerých zoskupení (pokrytie väčšieho územia a zapojenie čo najväčšieho množstva potenciálnych partnerov) eventuálne vstupom do už existujúcich štruktúr. Cieľom zoskupenia je uľahčovať a podporovať medzi svojimi členmi cezhraničnú, nadnárodnú a/alebo medziregionálnu spoluprácu za účelom posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Členmi zoskupenia môžu byť členské štáty, regionálne orgány, miestne orgány, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom, alebo združenia pozostávajúce zo subjektov patriacich do jednej alebo viacerých týchto kategórií. PSK aktuálne analyzuje možnosti a prebieha intenzívna príprava na využívanie tohto nástroja.⁴⁵

⁴⁵ Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

5

Monitoring
a evaluácia

Vo všeobecnosti medzinárodnú spoluprácu je možné kvantifikovať na základe počtu plánovaných a skutočne realizovaných medzinárodných aktivít v sledovanom období. Prekročený plánovaný stav ukazovateľa potvrdzuje zvýšenú aktivitu uvedeného prvku. Nárast medzinárodných aktivít by mal prispievať k plneniu hlavného cieľa, teda k rozvoju medzinárodnej spolupráce vo vzťahu k všestrannému rozvoju kraja.

Konkrétnejšie, v súlade s rozpočtom PSK sa pravidelne každý rok zostavuje *Plán zahraničných aktivít* (v zmysle vypracovania návrhov plánovaných aktivít za jednotlivé odbory Úradu PSK a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK), ktorý obsahuje návrh zahraničných aktivít v rámci spolupráce so zahraničnými partnerskými regiónmi, ako aj iné, pravidelne sa opakujúce medzinárodné podujatia a iné zahraničné aktivity. Systém monitoringu a hodnotenia činnosti v rámci spolupráce so zahraničnými partnerskými regiónmi sa dá ilustrovať na príklade konkrétnych plánov zahraničných aktivít s partnerskými regiónmi v podobe protokolov spoločných podujatí, respektíve protokolov o spolupráci medzi PSK a Vologodskou oblasťou, Zakarpatskou oblasťou alebo Pardubickým krajom.

O činnosti Zastúpenia PSK v Bruseli bolo v minulosti Zastupiteľstvo PSK každý polrok informované vo forme súhrnnej správy o vykonávanej činnosti za dané obdobie pod názvom *Správa o činnosti Zastúpenia PSK v Bruseli*.⁴⁶ Od nástupu Milana Majerského na post predsedu PSK (2017) sa robí každoročné vyhodnotenie činnosti predsedu PSK aj v oblasti cezhraničnej spolupráce a podpory regiónu, ktoré je dostupné na internetovej stránke PSK.⁴⁷ K dispozícii je aj brožúrka s názvom *1000 dní v úrade*, kde sa spomínajú hlavné medzinárodné aktivity predsedu PSK.⁴⁸

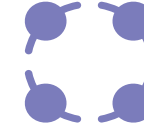
Tento systém monitoringu a hodnotenia výsledkov paradiplomatických aktivít sa zdá byť nedostatočný, keďže len vymenúva hlavné aktivity. Postačovalo by sa vrátiť

⁴⁶ Tamže.

⁴⁷ *Vyhodnotenie činnosti 2017 – 2022. Čo sa podarilo v kraji zrealizovať od nástupu do funkcie predsedu PSK Milana Majerského*, <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/predsa/kompetencie/vyhodnotenie-cinnosti-2017-2020/> (prístup: 18. 3. 2021).

⁴⁸ *1000 dní v úrade*. Prešovský samosprávny kraj, 2020, https://www.pokraj.sk/files/sk/samosprava/predsa/vyhodnotenie-cinnosti-2017-2022/brozurka_4dl_po_stranach_web.pdf (prístup: 18. 3. 2021).

80

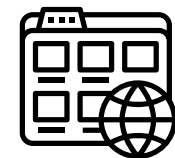

k systému, ktorý bol zaužívaný počas prvého a druhého volebného obdobia (2001 – 2009), keď boli vypracované viaceré hodnotiace dokumenty, ktoré už boli zmienené v texte (*Vyhodnotenie I. volebného obdobia orgánov samosprávy VÚC; Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a medzinárodnej spolupráce PSK za rok 2006 v kontexte s uzatvorenou zmluvnou základňou; Vyhodnotenie rozvoja vzájomných vzťahov a spolupráce PSK s regionálnymi partnermi v zahraničí za rok 2007 a ich hlavné smerovanie na rok 2008*).

V rámci samosprávnych krajov existujú aj ďalšie nástroje na kontrolu paradiplomatických aktivít VÚC. Zastupiteľstvá samosprávnych krajov pravidelne kontrolujú plnenie plánov strategických dokumentov (hlavne plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Okrem toho, predmetné funkcie vykonáva aj hlavný kontrolór samosprávneho kraja, ktorý má na starosti najmä kontrolu nakladania s finančnými zdrojmi kraja.

81

6

Príklady
úspešných
aktivít

Pracovníci PSK upriamili pozornosť na projekty, ktoré považujú úspešné:

Vlajkový projekt PSK Svätomariánska púť („Svetlo z východu“) je realizovaný 13 partnermi z Poľska a Slovenska, pod vedením PSK. Jeho cieľom je naštartovať investície na dotknutom území a podporiť tak rast cestovného ruchu so zameraním na pútnický turizmus. Vďaka projektu je zrekonštruovaných 8 pútnických miest. Svätomariánska púť bude prepájať najvýznamnejšie miesta mariánskeho kultu po existujúcich turistických trasách na poľsko-slovenskom pohraničí a zároveň sa bude napájať na najväčšiu mariánsku pútnickú cestu v Európe — Stredoeurópsku mariánsku cestu, ktorá spája viac ako 150 mariánskych pútnických miest v stredoeurópskom regióne.⁴⁹

Druhým projektom je nový turistický produkt — časť transeurópskej cyklotrasy EuroVelo 11 Prešov–Muszyna–Mníšek nad Popradom. Cieľom je zvýšenie atraktivity a rozvoj slovensko-poľskej pohraničnej oblasti vytvorením spoločného turistického produktu, ktorý vyplýva z kultúrnych a prírodných zdrojov tejto oblasti, angažovaním 3 partnerov (jeden z Poľska, dvaja zo Slovenska).⁵⁰

Tretím úspešným projektom je podľa pracovníkov Úradu PSK Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier — 3. etapa. Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier je spoločný poľsko-slovenský značkový turistický produkt, ktorý realizuje okruh lyžiarskych, cyklistických a bežkárskych trás okolo Tatier s dĺžkou viac ako 250 km. Okruh vedie cez historicko-kultúrne regióny rozprestierajúce sa na oboch stranách Tatier: Podhalie, Oravu, Liptov a Spiš.⁵¹

⁵⁰ *Nový turistický produkt — časť transeurópskej cyklotrasy EuroVelo 11 — Prešov — Muszyna — Mníšek nad Popradom*. Ľubovnianske regionálne združenie miest a obcí Stará Ľubovňa, 2017, http://www.lrz.sk/resources/File/info_1_o_projekte_eurovelo11.pdf (prístup: 22. 9. 2020).

⁵¹ *Interreg V-A Poľsko — Slovensko 2014 — 2020*, <https://www.velkalomnica.sk/interreg-v-a-polsko-slovensko-2014-2020.html> (prístup 18. 3. 2021).

⁴⁹ *Svätomariánska púť (Svetlo z východu)*, <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/projekty/cezhranicne-programy/program-cs-polsko-slovensko-2014-2020/projekty-psk/svatomarianska-put-svetlo-z-vychodu.html> (prístup 18. 3. 2021).

Ďalšie prínosné a inšpiratívne príklady dobrej praxe z iných inštitúcií (aj zo zahraničia) pre PSK z pohľadu zamestnancov Úradu PSK:

- Fatima — International workshop for tourism — B2B podujatie zamerané na pútnický turizmus s obrovským potenciálom pre PSK).
- Lurdy — partnerské mesto PSK; náboženské workshopy pri tvorbe produktov cestovného ruchu; propagácia a spustenie leteckej linky Krakov-Lurdy.
- World Trail Conference — zapojenie sa do tejto siete a účasť na pravidelných podujatiach pre prezentáciu PSK v oblasti turizmu.
- Innovation loop Švédsko — platforma na podporu inovácií.
- #movetofundao Portugalsko — dlhodobý projekt mesta Fundao, ktoré systematicky bojuje proti odlivu mladých ľudí do iných vyspelejších oblastí.
- Región Bretónsko — spolupráca, mentoring pri budovaní infraštruktúry priestorových informácií.
- Projekt „yBBregions — Mládež a regióny v Bruseli“ zameraný na neformálne vzdelávanie mladých ľudí.

- Poľské regióny sú všetky zastúpené v Bruseli a koordinujú sa medzi sebou. Príkladom boli a sú holandské regióny, ktoré spolu pôsobia v spoločnom Dome.
- Malopoľské vojvodstvo — Krynica-Zdroj — Ekonomické fórum na medzinárodnej úrovni.
- Podkarpatské vojvodstvo — ViaCarpathia; medziregionálne sezónne vlakové spojenie vrátane nadväzujúcich autobusových liniek k turistickým cieľom.
- Pardubický kraj — pomoc pri povodniach v Osturni; oprava Chodníka priateľstva; pomoc PSK po víchrici v Tatrách.⁵²

⁵² *Informačný materiál k projektu Zlepšenie európskej spolupráce VÚC za účelom zefektívnenia územnej samosprávy*. Prešovský samosprávny kraj, 2020.

Za najčastejšie problémy v oblasti cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce zaradili pracovníci PSK náročnú administratívu v súvislosti s podávaním projektov a náročnú administratívu v súvislosti s implementáciou projektov. Taktiež zložité inštitucionálne zabezpečenie medzinárodných programov a zložité i časovo náročné kontrolné procesy, proces financovania a refundácie projektov. Ďalšiu výzvu predstavuje dynamický vývoj medzinárodnej situácie a geopolitickej štruktúry či špecifiká jednotlivých partnerských regiónov (kultúra, etiketa a podobne).

Problematické sú tiež rozhodovacie procesy na úrovni samosprávneho kraja v súlade s prioritami a zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti, či nejednotná legislatíva a rôznorodosť postupov, zložité procesy verejného obstarávania, poddimenzovanosť personálneho zabezpečenia kontroly projektov, administratívne náročné procesy kontroly mikroprojektov, nízka kvalita predkladanej dokumentácie mikroprijímateľov k žiadostiam o platbu alebo zložitá a nejednoznačná problematika štátnej pomoci. Za negatívum označili pracovníci Úradu PSK aj neustálu kontrolu z nadriadených kontrolných inštitúcií. Uprednostnili by model realizácie mikroprojektov ako samostatnú

prioritnú os, ktorá bude prierezovo-tematicky zohľadňovať zvolené tematické ciele a investičné priority nového programu. Tento model by mal zohľadňovať princípy decentralizácie a viacúrovňového riadenia ako pružného a participatívneho nástroja.⁵³

⁵³ Rozhovory so zástupcami Úradu PSK, 12. 10. 2020.

Príloha č. 1: Sumarizácia medzinárodných aktivít PSK podľa partnerských regiónov za obdobie 2014 — 2019

Príloha č. 2: Sumarizácia podľa pravidelných medzinárodných podujatí PSK za obdobie 2014 — 2019

Príloha č. 1: Sumarizácia medzinárodných aktivít PSK podľa partnerských regiónov za obdobie 2014 — 2019

Partnerský región	Typ medzinárodnej aktivity
Abruzzo (Taliánska republika)	<ul style="list-style-type: none"> 2014 — 2016: pravidelné pracovné stretnutia medzi predstaviteľmi PSK a regiónu Abruzzo vo vzťahu k medzinárodnému projektu „yBBregions — Mládež a regióny v Bruseli“ (bližšie informácie — viď kapitola Kancelária PSK v Bruseli)
Dubrovnicko-neretviaska župa (Chorvátska republika)	<ul style="list-style-type: none"> 8. 8. 2015 — účasť predsedu P. Chudíka, na podujatí „Maratón lodí 2015“ v Dubrovnicko-neretviaskej župe 13. — 17. 11. 2016 — oficiálna návšteva delegácie Dubrovnicko-neretviaskej župy na čele so županom Nikolom Dobroslavičom v PSK <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> účasť na slávnostnom otvorení zrekonštruovaného kaštieľa v Humennom bilaterálne pracovné rokovanie medzi predstaviteľmi PSK a Dubrovnicko-neretviaskej župy účasť na konferencii EAST ROOM so zameraním na investície a podnikanie — participácia na diskusnom paneli pre vzdelávanie, vedu a výskum účasť na prezentačnom podujatí „Deň Prešovského samosprávneho kraja“ 20. — 24. 4. 2017 — oficiálna návšteva delegácie PSK na čele s predsedom P. Chudíkom v Dubrovnicko-neretviaskej župe spojená so slávnostným podpisom Dohody o spolupráci medzi regiónmi dňa 22. apríla 2017 v Dubrovniku 16. — 20. 6. 2018 — oficiálna návšteva delegácie PSK na čele s predsedom M. Majerským v Dubrovnicko-neretviaskej župe <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> pracovné rokovania na tému budúceho vývoja spolupráce v zmysle Dohody o spolupráci
Horné Pyreneje (Francúzska republika)	<ul style="list-style-type: none"> 30. 1. — 1. 2. 2015 — prijatie delegácie z Horných Pyrenej v PSK 1. — 4. 10. 2016 — oficiálna návšteva partnerského regiónu Horné Pyreneje za účelom účasti na 1. veľtrhu Duchovné Francúzsko — Lurdy 25. — 29. 1. 2017 — oficiálna návšteva delegácie z Horných Pyrenej v PSK pri príležitosti prezentácie otvárania novej leteckej linky Krakov — Lurdy Pyreneje 1. — 4. 6. 2017 — oficiálna návšteva delegácie PSK vedenej predsedom PSK P. Chudíkom v departmente Horné Pyreneje pri príležitosti podpisu Memoranda o spolupráci a prezentácie PSK 16. — 19. 12. 2018 — oficiálna návšteva partnerského regiónu Horné Pyreneje a mesta Lurdy pri príležitosti slávnostného odovzdávania Ceny PSK za rok 2018
Ivano-Frankivská oblasť (Ukrajina)	<p>Pravidelné stretnutia monitorovacích výborov a pracovných skupín vo vzťahu k:</p> <ul style="list-style-type: none"> Programu ENI Cezhraničná spolupráca Maďarsko — Slovensko — Rumunsko — Ukrajina 2014 — 2020 Cezhraničnému programu INTERREG NEXT pre nové programové obdobie 2021 — 2027

Partnerský región	Typ medzinárodnej aktivity
Malopolské vojvodstvo (Poľská republika)	<ul style="list-style-type: none"> 4. — 6. 5. 2015 — Krakov, Ekonomické fórum, Európsky kongres miestnych samospráv 13. 1. 2016 — zasadnutie Riadiaceho výboru pre spoluprácu medzi PSK a Malopolským vojvodstvom 19. 4. 2016 — zasadnutie Riadiaceho výboru pre spoluprácu medzi PSK a Malopolským vojvodstvom v PSK 22. 11. 2016 — prezentácia novootvorenej leteckej trasy Krakov — Lurdy v Krakove <p>Aktivity realizované organizačnými útvarmi Ú PSK v spolupráci so zariadeniami PSK predovšetkým v oblasti kultúry a dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> prac. rokovania v rámci medz. spolupráce medzi kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a MW za účelom vytvorenia platformy výmeny skúseností a možností pre trvalú spoluprácu a tvorenie spoločných projektov, napr.: <ul style="list-style-type: none"> 10. — 11. 9. 2014 — konferencia „Kontaktujte nás — prienik. Pohraničie bez hraníc, siete spolupráce inštitúcií a organizácií v oblasti kultúry“ 15. 9. 2014 — „Zachovanie a obnova kult. dedičstva Karpát — konzervácia pamiatok“ prac. stretnutia k cestnej doprave, napr.: <ul style="list-style-type: none"> 31. 1. 2014 — Nowy Saż, pracovné stretnutie k prerokovaniu otázok modernizácie a výstavby cestných prepojení na území PSK-MW s cieľom zabezpečiť prípravu projektov v rámci Programu CS PL-SR na roky 2014 — 2020 16. 10. 2014 — Bielsko-Biała, rokovanie prac. skup. pre cezhraničné dopravné prepojenie na cestách II. a III. triedy PSK a MW 26. 9. 2017 — Nowy Targ, pracovné stretnutie na tému: Autobusová doprava na hranici PL a SR v Tatranskom regióne“ 30. 4. 2018 — Krakov, pracovné stretnutie k zosúladeniu dopravnej obslužnosti v PSK a Malopolskom vojvodstve Intenzívna spolupráca v kontexte všetkých kompetencií vo vzťahu k Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014 — 2020 (Monitorovací výbor, pracovné skupiny)
More og Romsdal (Nórske kráľovstvo)	—
Pardubický kraj (Česká republika)	<ul style="list-style-type: none"> 4. — 6. 6. 2014 — prijatie delegácie z Pardubického kraja na čele s hajtmanom M. Netolickým v PSK 5. 6. 2014 — Stará Lubovňa, zasadnutie spoločnej Koordinačnej rady pre spoluprácu medzi PSK a PK 11. — 14. 10. 2014 — oficiálna návšteva predsedu PSK P. Chudíka s del. v Pardubickom kraji (pri príležitosti 124. ročníka medzinárodného dostihového podujatia Veľká Pardubická) 13. 10. 2014 Pardubice, zasadnutie spoločnej Koordinačnej rady pre spoluprácu medzi PSK a PK 25. — 26. 5. 2015 — prijatie delegácie z Pardubického kraja v PSK 6. — 9. 9. 2015 — návšteva delegácie PSK vedenej predsedom P. Chudíkom v Pardubickom kraji za účasti delegácie Zakarpatskej oblasti 17. — 19. 12. 2015 — prijatie delegácie z Pardubického kraja na čele s hajtmanom M. Netolickým pri príležitosti získania verejného ocenenia Cena PSK a Ceny predsedu PSK 23. 5. 2016 — prijatie delegácie z Pardubického kraja na čele s hajtmanom M. Netolickým v PSK

90

91

Partnerský región	Typ medzinárodnej aktivity
Pardubický kraj (Česká republika)	<ul style="list-style-type: none"> 12. — 13. 5. 2017 — oficiálna návšteva hajtmana M. Netolického s delegáciou z Pardubického kraja v PSK pri príležitosti konania Dňa priateľstva 23. — 24. 11. 2017 — oficiálna návšteva hajtmana M. Netolického s delegáciou z Pardubického kraja v PSK pri príležitosti slávnostného udeľovania Ceny PSK a Ceny predsedu PSK za rok 2017 13. — 15. 6. 2018 — účasť delegácie PSK na jubilejnom 60. ročníku hudobného festivalu Smetanova Litomyšl 12. — 14. 9. 2018 — zasadnutie Koordinačnej rady v Pardubickom kraji s cieľom zosúladenia vzájomných aktivít na obdobie 2018 — 2019 11. 4. 2019 — zasadnutie Koordinačnej rady medzi PSK a Pardubickým krajom, naplánovanie aktivít medzi jednotlivými odbormi úradov oboch krajov na ďalšie obdobie 2019 — 2020 6. 6. 2019 — zasadnutie Komisie Rady Asociácie krajov ČR pod vedením hajtmana Pardubického kraja, témou stretnutia bola komparácia systémov verejnej správy v ČR a na Slovensku 12. — 14. 10. 2019 — delegácia PSK pod vedením podpredsedov PSK J. Lukáča a M. Jakubova sa zúčastnila oficiálnej návštevy Pardubického kraja, v rámci pracovného stretnutia boli prerokované viaceré témy, predovšetkým v oblasti zdravotníctva <p>Aktivity realizované organizačnými útvarmi Ú PSK v spolupráci so zariadeniami PSK predovšetkým v oblasti kultúry, dopravy, zdravotníctva a v oblasti sociálnej</p> <p>Aktivity v oblasti sociálnej, napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10. — 14. 6. 2014 — Pardubice, prac. stretnutie s pracovníkmi sociálnych služieb 22. — 26. 6. 2015 — Chrudim, slávnostné otvorenie najväčšieho pobytového zariadenia v Pard. kraji v Slatiňanoch, predstavenie projektu a jeho výsledkov 15. — 18. 7. 2015 — plánovaná stáž vedenia CSS Tovarné spolu so zástupcom PSK v Domove u Fontány Přelouč 28. 5. — 1. 6. 2018 — výmenný pobyt zamestnancov a klientov CSS Tovarné a DUF Přelouč 25. — 28. 6. 2019 — Pardubice, prac. návšteva PK spojená s oslavou 55. výročia založenia zariadenia Domov u Fontány 27. — 30. 8. 2019 — Polička, Bystré, účasť na slávnostnom otvorení novej sociálnej služby v meste Polička na Dňoch otvorených dverí nových soc. zariadení v Bystrom a Poličke <p>Aktivity v oblasti dopravy, napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. 7. 2014 — uzatvorenie darovacej zmluvy medzi PSK a PK — 1 mil. Kč na riešenie havarijného stavu cesty v obci Obsturná (okres Kežmarok) v dôsledku povodní 3. — 5. 9. 2014 Pardubice, dopravná konferencia 9. — 11. 5. 2016 — Koprivnice, spoločné prac. stretnutie (poslanci Z PSK a členovia komisie dopravy) 22. — 23. 2. 2017 — Pardubice, účasť poslanka Z PSK p. Sokola na slávnostnom večeri pri príležitosti 15. výročia vzniku organizácie Správa a údržby ciest PK 6. — 8. 9. 2017 Pardubice, účasť na dopravnej konferencii a medz. diaľničnom veľtrhu 2017 5. — 7. 9. 2018 Pardubice, účasť na dopravnej konferencii a cestnom veľtrhu <p>Aktivity v oblasti zdravotníctva, napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. — 4. 12. 2019 — Pardubice, prac. stretnutie, výmena skúseností, konferencia „Efektívne nemocnice“ v Prahe <p>Aktivity za účelom výmeny skúseností s GIS, napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3. — 5. 9. 2019 — Pardubice

Partnerský región	Typ medzinárodnej aktivity
Podkarpatské vojvodstvo (Poľská republika)	<ul style="list-style-type: none"> 6. 5. 2014 — Rzeszów, Logistická konferencia Podkarpacie — brána do juhovýchodnej Európy 12. 9. 2014 — Rzeszów, konferencia k 15. výročiu vzniku Podkarpatského vojvodstva 13. — 14. 1. 2016 — účasť na zasadnutí Pracovnej skupiny pre prihraničnú spoluprácu územných samospráv s Podkarpatským vojvodstvom 25. 4. 2017 — bilaterálne rokovanie delegácie PSK s delegáciou z Podkarpatského vojvodstva 24. 11. 2017 — stretnutie predstaviteľov PSK a Podkarpatského vojvodstva v rámci bilaterálnej spolupráce v zmysle Dohody o spolupráci 16. 2. 2018 — oficiálna návšteva delegácie PSK v Podkarpatskom vojvodstve (bilaterálne rokovania, podpísané Vyhlásenie o dopravnom spojení na trase Prešov-Rzeszów-Prešov medzi PSK a Podkarpatským vojvodstvom) 24. 8. 2019 — Medzilaborce, oficiálne pracovné stretnutie maršálka Podkarpatského vojvodstva a predsedu PSK pri príležitosti sezónneho vlakového spojenia Rzeszów — Medzilaborce — Rzeszów 26. 11. 2019 — Rzeszów, účasť podpreds. PSK M. Jakubova na oslave 20. výr. založenia Podkarpatského vojvodstva <p>Aktivity realizované organizačnými útvarmi Ú PSK v spolupráci so zariadeniami PSK predovšetkým v oblasti kultúry a dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> Intenzívna spolupráca v kontexte všetkých kompetencií vo vzťahu k Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014 — 2020 (Monitorovací výbor, pracovné skupiny)
Provence-Alpes-Côte d'Azur (Francúzska republika)	<ul style="list-style-type: none"> 4. — 8. 3. 2019 — predseda PSK s delegáciou oficiálne navštívil región Provence-Alpes-Cote d'Azur a pri tejto príležitosti sa zúčastnil aj na ekonomickej misii slov. podnikateľov v Monaku a Nice 24. — 27. 11. 2019 — oficiálna návšteva regiónu Provence-Alpes-Cote d'Azur pri príležitosti konferencie „Stredozemie budúcnosti“, podpísanie „Zámeru o spolupráci“ medzi PSK a regiónom PACA
Čína (partnerský región — Provincie Hebei)	<ul style="list-style-type: none"> 17. — 22. 5. 2015 — Langfang (provincia Che-pej), prvé obchodné rokovanie Asociácie guvernérov provincií ČLR a predstaviteľov regiónov krajín strednej a východnej Európy (del. PSK na čele s predsedom P. Chudíkom) 9. — 11. 11. 2015 — China Investment Forum (CIF 2015) s podtitulom Príležitosti a výzvy iniciatívy „Nové hodvábne chodníky 21. storočia — One belt, one road“ (del. PSK na čele s predsedom P. Chudíkom) 13. — 19. 6. 2016 — 3. ročník Stretnutia miestnych lídrov Číny a krajín strednej a východnej Európy v Tangshane (podpredseda PSK R. Čuha s del.) 2. 9. 2016 — prijatie delegácie mesta Zhongshan 9. — 14. 6. 2018 — del. PSK vedená predsedom M. Majerským sa zúčastnila CEEC Investment & Trade Expo 2018 v Pekingu za účelom posilnenia spolupráce s Čínou
Vojvodina (Srbská republika)	<ul style="list-style-type: none"> 13. — 14. 4. 2014 — Novi Sad, oficiálna návšteva predsedu PSK P. Chudíka s del. v AP Vojvodina pri príležitosti iniciácie spolupráce medzi AP Vojvodina a PSK 26. 11. 2014 — prijatie delegácie z AP Vojvodiny pri príležitosti slávnostného aktu podpisu Dohody o spolupráci medzi Autonómnou oblasťou Vojvodina a PSK 2. — 4. 2. 2015 — Novi Sad, návšteva del. PSK na čele s podpredsedom Radoslavom Čuhom v AP Vojvodina, stretnutie pracovnej skupiny poverenej implementáciou Dohody o spolupráci PSK a AP Vojvodiny 7. — 9. 8. 2015 — Novi Sad, Báčsky Petrovec, účasť del. PSK vedenej podpredsedom P. Obrimčákom na 54. ročníku Slovenských národných slávností 19. 2. 2016 — prijatie oficiálnej návštevy z AP Vojvodina 18. — 20. 1. 2019 — bilaterálne rokovanie v AP Vojvodina spojené s účasťou na oslavách Nár. sviatku Rusínov v Srbskej republike

92

93

Partnerský región	Typ medzinárodnej aktivity
Vologdská oblasť (Ruská federácia)	<ul style="list-style-type: none"> 25. — 28. 6. 2014 — oficiálna návšteva delegácie PSK na čele s p. Jánom Čopíkom, zástupcom riaditeľa Úradu PSK, vo Vologdskej oblasti <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> účasť na II. ročníku Medzinárodného festivalu čipky vo Vologde, bilaterálne pracovné rokovanie medzi predstaviteľmi PSK a Vologdskej oblasti <ul style="list-style-type: none"> 6. — 8. 10. 2015 — oficiálna návšteva delegácie Vologdskej oblasti na čele s p. Aleksejom Šerlyginom, prvým námestníkom gubernátora Vologdskej oblasti, v PSK <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> účasť na oslavách 71. výročia Karpatsko-duklianskej operácie a Dňa obetí Dukly, bilaterálne pracovné rokovanie medzi predstaviteľmi PSK a Vologdskej oblasti <ul style="list-style-type: none"> 1. — 5. 12. 2015 — oficiálna návšteva delegácie PSK vedenej zástupcom riaditeľa Ú PSK, p. J. Čopíkom, vo Vologdskej oblasti <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> účasť na jubilejnom 20. ročníku medz. výstavy Ruský les prerokovanie a príprava Plánu spoločného aktivít PSK a Vologdskej oblasti na obdobie 2016-2017 <ul style="list-style-type: none"> 4. 12. 2015 — návšteva „Deda Mráza“ z Vologdskej oblasti v PSK — účasť na podujatiach venovaných deťom pri príležitosti sv. Mikuláša 7. — 10. 5. 2016 — účasť predsedu PSK P. Chudíka s del. na pamätných podujatiach venovaných 71. výročiu ukončenia Veľkej vlasteneckej vojny vo Vologdskej oblasti 19. — 21. 12. 2016 — oficiálna návšteva delegácie Vologdskej oblasti na čele s p. Aleksejom Šerlyginom, prvým námestníkom gubernátora Vologdskej oblasti, v PSK pri príležitosti získania ocenenia „Čestné uznanie za vzájomné dlhoročné priateľstvo a vzťahy“. Ocenenie bolo Vologdskej oblasti udelené dňa 20. 12. počas podujatia „Cena PSK a Cena predsedu PSK“ 21. — 25. 6. 2017 — oficiálna návšteva del. PSK vedenej podpredsedom P. Obrimčákom vo Vologdskej oblasti pri príležitosti konania Medzinárodného festivalu čipky VITAL LACE 2017 3. — 7. 12. 2019 — oficiálna návšteva delegácie PSK na čele s podpredsedom PSK Petrom Bizovským vo Vologdskej oblasti <p>Hlavné body programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> účasť na XXIV. Medzinárodnom lesníckom fóre a výstave Ruský les, bilaterálne pracovné rokovanie medzi predstaviteľmi PSK a Vologdskej oblasti
Zakarpatská oblasť (Ukrajina)	<ul style="list-style-type: none"> 13. 11. 2014 — rokovanie o aspektoch rozvoja budúcej medziregionálnej spolupráce medzi PSK a Zakarpatskou oblasťou 26. — 27. 5. 2015 — návšteva delegácie PSK vedenej predsedom P. Chudíkom s delegáciou Pardubického kraja v Zakarpatskej oblasti 14. 11. 2018 sa del. PSK zúčastnila spomienkovej slávnosti pri príležitosti 100. výročia konca 1. sv. vojny a 100. výročia vzniku 1. ČSR v Užhorode, ktorá bola spojená s pracovným rokoaním s gubernátorom Zakarpatskej oblasti na tému prehĺbenia a pokračovania spolupráce v oblasti školstva, kultúry a cestnej infraštruktúry Pravidelné stretnutia monitorovacích výborov a pracovných skupín vo vzťahu k: Programu ENI Cezhraničná spolupráca Maďarsko — Slovensko — Rumunsko — Ukrajina 2014 — 2020 Cezhraničnému programu INTERREG NEXT pre nové programové obdobie 2021 — 2027

Príloha č. 2: Sumarizácia podľa pravidelných medzinárodných podujatí PSK za obdobie 2014 — 2019

Podujatie	Medzinárodné aktivity v rámci podujatia
Ekonomické fórum Krynica-Zdrój v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 4. 9. 2014 Krynica-Zdrój, 24. Ekonomické fórum a 8. ročník Fóra regiónov 8. — 10. 9. 2015 Krynica-Zdrój, 25. Ekonomické fórum a 9. ročník fóra regiónov 4. — 6. 9. 2018 Krynica-Zdrój, 28. Ekonomické fórum za účelom posilňovania vzájomných vzťahov medzi regiónmi Poľska a Slovenska v hosp., spol., kultúrnej a politickej rovine 3. — 5. 9. 2019, Krynica-Zdrój, 29. ročník Ekonomického fóra, významné stretnutia za účelom rozvoja politickej a obchodnej spolupráce medzi členskými štátmi EÚ a PSK, predovšetkým s predstaviteľmi Malopoľského a Podkarpatského vojvodstva
Slovensko-poľská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 21. 5. 2015 — 20. zasadnutie slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Starej Lubovni 23. — 24. 11. 2016 — 21. zasadnutie slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Rzeszówe 12. — 13. 12. 2017 — 22. zasadnutie slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Tatranskej Lomnici 23. 11. 2018 — 23. zasadnutie slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Krakove (Wieliczka)
Slovensko-ukrajinská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 12. — 13. 9. 2016 — 12. zasadnutie slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Užhorode 21. — 22. 11. 2017 — 13. zasadnutie slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu na Zemplínskej Šírave 26. — 27. 11. 2018 — 14. zasadnutie slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu v Užhorode
Deň dobrosusedstva v období 2014 — 2019	<p>máj 2014 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva</p> <ul style="list-style-type: none"> 15. 5. 2015 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva na hraničnom priechode Ubla-Malyj Bereznyj 21. 5. 2016 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva na hraničnom priechode Vyšné Nemecké-Užhorod 13. 5. 2017 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva na hraničnom priechode Ubla-Malyj Bereznyj 26. 5. 2018 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva na hraničnom priechode Vyšné Nemecké-Užhorod 18. 5. 2019 — Deň priateľstva — Deň dobrosusedstva (18. ročník), v prihraničnej obci Ubla, hl. organizátorom bol PSK v spolupráci s KSK a ukrajinskými partnermi ZOŠA a ZOR

94

95

Podujatie	Medzinárodné aktivity v rámci podujatia
Via Carpatia v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 11. 9. 2014 — Vyhlásenie PSK podpísané predsedom PSK P. Chudíkom o pristúpení k uzavretiu Dohody o spolupráci pri naplňaní cieľov Lancutskej deklarácie na vybudovanie Via Carpatia — najkratšej cesty zo severu Európy na juh 16 — 17. 4. 2015 — Rzeszów, medz. konferencia „Via Carpatia — strategická tranzitná trasa východných regiónov EÚ“ a podpis dohody o spolupráci pri budovaní Via Carpatia — najkratšej cesty zo severu Európy na juh (del. PSK vedená podpredsedom PSK Š. Bielakom) 6. — 7. 11. 2016 — Medzinárodná konferencia v Lancute: 10 výročie Lancutskej deklarácie — Via Carpatia dnes, výzvy pre budúcnosť, v rámci ktorej bola podpísaná Dohoda o spolupráci o výstavbe dopravného koridoru Via Carpatia 3. 7. 2018 — účasť del. PSK na Fóre regiónov, Iniciatíva troch morí v Rzeszówe/Jasionke (diskutovaný projekt Via Carpathia, posilnenie spolupráce v energetike, digitalizácii a dopravnej infraštruktúre)
Slovensko-poľské fórum v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 25. 1. 2019 sa predseda PSK M. Majerský s del. zúčastnil v poľskej Jasionke na I. Slovenskom fóre, kde bola prerokovaná doterajšia slovensko-poľská spolupráca a určenie jej smerovania do budúcnosti
KDO v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 6. 10. 2014 — oslavy 70. výročia Karpatsko — duklianskej operácie a pamätného dňa SR — Dňa obetí Dukly 6. 10. 2015 — oslavy 71. výročia Karpatsko — duklianskej operácie a pamätného dňa SR — Dňa obetí Dukly 6. 10. 2016 — oslavy 72. výročia Dňa hrdinov Karpatsko — duklianskej operácie 6. 10. 2017 — oslavy 73. výročia Dňa hrdinov Karpatsko — duklianskej operácie 5. 10. 2018 — oslavy 74. výročia Dňa hrdinov Karpatsko — duklianskej operácie 6. 10. 2019 — oslavy 75. výročia Dňa hrdinov Karpatsko — duklianskej operácie
Open Days Brusel v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> 7. — 8. 10. 2014, účasť predsedu PSK P. Chudíka s del. na „Open Days“ v Bruseli 7. — 9. 10. 2019, účasť predsedu PSK M. Majerského s del. na Európskom týždni regiónov a miest v Bruseli
Program ENPI/ENI Maďarsko — Slovensko — Rumunsko — Ukrajina v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít v rámci programu ENPI HUSKROUA 2007 — 2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> Záverečná konferencia programu zasadnutia pracovnej skupiny TASK FORCE pre prípravu ďalšej fn. perspektívy <p>Typy aktivít v rámci programu ENI HUSKROUA 2014 — 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> Otváracia konferencia programu zasadnutia Monitorovacieho výboru pracovné stretnutia Regionálnych kontaktných bodov/Branch Office zasadnutia pracovných skupín konzultačná činnosť propagácia

Podujatie	Medzinárodné aktivity v rámci podujatia	
Program cezhraničnej spolupráce PL — SK v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít v rámci programu INTERREG PL — SR 2007 — 2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propagácia úspešných projektov • monitoring a kontrolná činnosť na úrovni PSK • zasadnutia pracovnej skupiny TASK FORCE pre prípravu ďalšej fin. perspektívy <p>Typy aktivít v rámci programu INTERREG V-A PL — SR 2014 — 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasadnutia Monitorovacieho výboru • administrácia výziev, žiadostí, zmlúv a správ • konzultačná činnosť • komplexné zabezpečenie hodnotiacich procesov • zasadnutia Výboru pre mikroprojekty • školenia pre žiadateľov/prijímateľov • pracovné stretnutia partnerov strešných projektov • účasť na konferenciách k implementácii projektov • monitoring a kontrolná činnosť na úrovni PSK • zber dát a archivácia • propagácia mikroprojektov/strešných projektov • euroregióny • zasadnutia pracovnej skupiny TASK FORCE pre prípravu ďalšej fin. perspektívy <p>Typy aktivít v rámci programu INTERREG PL — SR 2021 — 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasadnutia pracovných skupín pre prípravu návrhov 	
	Regionálne kontaktné body v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc STS v oblasti organizácie školení pre prijímateľov prostredníctvom pomoci pri organizácii • aktívna účasť na školeniach • monitoring aktivít projektov • účasť na konferenciách • organizačno — technické zabezpečenie prac. stretnutí • účasť na pracovných stretnutiach • účasť na koordinačných stretnutiach s pracovníkmi STS, Krakov • účasť na hodnotiacich stretnutiach • účasť na zasadnutiach Pracovnej skupiny pre cezhraničnú spoluprácu územných samospráv
	Budovanie cyklotrás v rámci „EuroVelo 11“ v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity v zmysle projektu: Nový turistický produkt — časť transeurópskej cyklotrasy EuroVelo11 Prešov — Muszyna — Mnišek nad Popradom
	Obnova opevnených miest „Recapture the Fortress Cities“ v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít v zmysle projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektové stretnutia partnerov • stretnutia vo vzťahu k projektovým aktivitám

96

97

Podujatie	Medzinárodné aktivity v rámci podujatia
ProjektPrometeus v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít v zmysle projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektové stretnutia partnerov • študijné návštevy v partnerských regiónoch a následné vypracovanie hodnotiacich a odporúčacích správ • workshopy, exkurzie, konferencia
Schéma malých grantov — Nórsky finančný mechanizmus v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity v zmysle zmluvy vo vzťahu k naplneniu príslušných kompetencií
Projekt Svätomariánska púť „Svetlo z východu“ v období 2014 — 2019	<p>Typy aktivít v rámci vlajkového projektu „Svetlo z východu“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stretnutia projektových tímov • workshopy • výstavy • pracovné stretnutia vo vzťahu k projektovým aktivitám • prezentácia projektu v rámci plánovaných projektových aktivít, medzinárodných stretnutí a iných podujatí
Náboženský turizmus v období 2014 — 2019	<ul style="list-style-type: none"> • 1 — 4. 10. 2016 — Lurdy, účasť del. PSK vedenej predsedom P. Chudíkom na 1. veľtrhu Duchovné Francúzsko • 24 — 30. 9. 2018 — Santiago de Compostela, bilaterálne rokovania spojené s prezentáciou PSK a vlajkového projektu „Svetlo z východu“ • 5 — 9. 10. 2018 — Rím, prac. rokovanie na tému možností spolupráce v oblasti náboženského turizmu a spoločných aktivít Talianska a Slovenska • 6 — 11. 3. 2019 — Fatima, VII. medz. workshopy náboženského cestovného ruchu Fatima a Guarda

